

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXVIII. évfolyam 2. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző online folyóirat *

2021. február

A tartalomból:

3. **Önkormányzati hírek**

4. **CIVIL SAROK: Vaszkó Zsolt, a természetfotós**

15. **A narancs jótékony hatása**

17. **Kis Bálint Iskola - szánkóra fel!**

Isten veled, hazánk!

Szívszorító látvány - a kitoloncolt németek a tehervagonokban, a vagonokon a felirat: „Isten veled, hazánk!”

Az emberek figyelmét mostanában a világjárvány köti le. Vannak történelmünknek olyan eseményei, melyekről most sem feledkezhetünk.

Ilyen a Magyarországról kitelepített, kitoloncolt németek tragédiája, melynek emléknapja január 19-én volt.

A németek kitelepítése a németiség lakóhelyéről való tömeges kitelepítése, tervszerű etnikai tisztogatás volt a második világháború után 1946-48 között, amit a legtöbb helyen sok halálos áldozattal járó, brutális kegyetlenséggel hajtottak végre.

A Nemzetiszocialista Német Munkáspárt és a német hadsereg által elkövetett emberiség elleni és háborús bűntettekért a háború után a Szovjetunióban és néhány más országban az egész német népet felelőssé tették és a kollektív megtorlást alkalmazták velük szemben. Ezekben az országokban a németeket látványosan megbélyegezték, majd Németországba szállították vagy meneteltették őket, a kitelepítés során olyan kö-

rülményeket teremtve, amelyek között a jelentős részük (gyerekek, öregeket, nők is) életét veszítette. Gyakori volt a fizikai erőszak és kivégzés, a kitelepítésre ítélték nagy tömegei pedig a szibériai kényszermunkatáborokban tűntek el (lásd: Gulag). A kitelepítést kísérő tömeggyilkosságok miatt egyesek az eseményeket népiirtásnak nevezik.

Magyarország

A Szovjetunió, Lengyelország, Csehszlovákia és Jugoszlávia, a négy legfontosabb kitelepítő ország a második világháború győztesei közé tartozott. Velük ellentétben Magyarország egyike volt a veszteseknek. A Szovjetunió vezette Szövetséges Ellenőrző Bizottság felügyelete alá tartozott, s területén a Vörös Hadsereg csapatai állomásoztak. Ezért Magyarországnak meg kellett várnia a potsdami egyezmény XIII. cikkelye nyújtotta felhatalmazást, hogy elrendelhesse, s nemzetközi ellenőrzés mellett végrehajthassa a német lakosság kitelepítését.

(folytatás a 2. oldalon)

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei

A magyar kultúra napja

2021. január 22-én (pénteken) mi is megemlékeztünk a magyar kultúráról. Kölcsey Ferenc ezen a napon véglegesítette a Himnusz szövegét, amelyet 1989 óta ünneplünk. Nyolcadikosaink szavalták el nemzeti imádságunkat, majd műsorukban a hazáról, a hazaszeretetről szóltak. Rendhagyó módon tartottuk kis ünnepségünket, hiszen társaink az iskolarádióon keresztül hallgathattak bennünket.

kép: Kónya Péter, Vári Fruzsina, Látkóczki Gergő, Kiss Gergely

Anyanyelvi verseny

Hagyományainkhoz híven ebben az évben is megrendezésre került a Bendegúz Nyelvész Anyanyelvi Verseny iskolai fordulója. Intézményünket 3 tanuló képviselte a megmérettetésben. A gyerekek lelkiismeretesen felkészültek a próbatételre. Nagy izgalommal várjuk az eredményeket.

Isten veled, hazánk!

(folytatás a címlapról)

A hazai németek kollektív bűnösségen alapuló kitelepítése tömeges, de nem teljeskörű volt. Fehér István történész becslésen alapuló adata szerint Magyarországon 1945-ben mintegy 380 ezer német nemzetiségi élhetett. A kitelepítés lebonyolítására felállított Népgondozó Hivatal adatai szerint a magyar kormány 1946 és 1948 között legalább 185 ezer német nemzetiségűt fosztott meg állampolgárságától, valamint teljes ingó és ingatlan vagyonától, s telepített ki az éhező és romokban heverő Németországba: 1946 és 1947 közt kb. 135 ezer főt az USA által megszállt övezetbe, majd 1948 végéig még kb. 50 ezer főt a Szovjetunió által megszállt övezetbe. Tóth Ágnes történész adatai szerint összesen mintegy 248.600 kataszter hold föld került a magyarországi németektől a magyar állam tulajdonába. Ugyanő azt írja, 1941-ben a magyarországi németeknek összesen kb. 60.400 háza volt. Ebből 1945 és 1948 közt 44.750 ingatlant (azaz 74,1%-ot) vett el tőlük a magyar állam.

A másik ilyen tragikus emléknap január 27-e, a **holokauszt nemzetközi emléknapja**.

76 évvel ezelőtt ezen a napon szabadították fel az Auschwitz-Birkenau néven ismert koncentrációs és megsemmisítő táborlancot, amely három fő táborból és közel 50 kisebb altáborból állt.

Az első auschwitzi tábor a németek 1940 júniusában, lengyel politikai foglyok számára hozták létre, aztán folyamatosan bővítették a „halálgárat”, ahol a sok százezer zsidó és lengyel mellett több nemzetiségű ember halt meg kivégzések, orvosi kísérletek, kényszermunka, éhínség vagy betegségek során. A meggyilkolt áldozatok pontos száma nem ismert. Az Auschwitzhoz tartozó kisebb táborokkal együtt a legújabb becslések 1,1–1,6 millióra teszik.

1945-ben a németek az auschwitzi foglyok nagy részét menetelésre kényszerítették nyugat felé (úgynevezett „halálmenetekben”), így a szovjet katonák a táborba belépve mindössze néhány ezer éhező rabot találtak életben.

Az auschwitzi koncentrációs tábor legismertebb lengyel foglyai közé tartozik: Szent Maximilian Kolbe, vértanú, aki rabtársáért életét áldozta; Witold Pilecki lovassági kapitány, aki saját elhatározásából került a koncentrációs táborba, hogy ott információkat gyűjtson a külvilág számára és jelentést írjon a németek által elkövetett bűntettekről; Stanisława Leszczyńska, szülésznő, aki életét kockáztatta a táborban született gyermekek megmentéséért.

Emlékezzünk ma az Áldozatokra, és tisztelegjünk emléküek előtt!

Az ENSZ közgyűlése 2005. november 1-jei határozatával január 27-ét a holokauszt nemzetközi emléknapjává nyilvánította.

Lengyel Intézet Budapest

A holokauszt magyarországi áldozatainak is van külön emléknapja, április 16-án.

Összeállította: Iványi László

Önkormányzati

h í r e k

2021. január 19-én került bejelentésre egy online sajtótájékoztató keretei között, hogy az országszerte számos helyen megkezdett fürdőfejlesztések közé bekerült a gyomaendrődi Liget Gyógyfürdő és Kemping is. A sajtótájékoztatót részt vett Dankó Béla Országgyűlési Képviselő, Toldi Balázs polgármester, valamint a Magyar Turisztikai Ügynökség vezérigazgató-helyettese Könyvid László is.

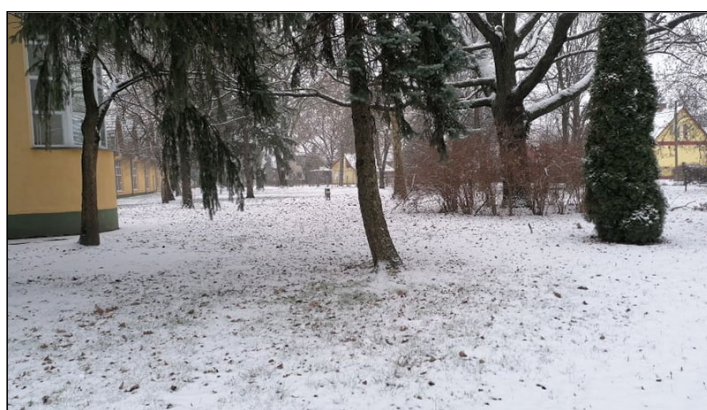
A fürdő fejlesztése állami forrásból fog megvalósulni. Ennek része az az összeg, amely már rendelkezésre is lett bocsátva a tervek és előkészületek megvalósításához 125 millió Ft összegben. Maga a fürdő fejlesztése 2022-ben veszi kezdetét.

Mintegy 1,2 milliárd Ft-os beruházás keretében épül csúszdapark, bővül a wellness részleg, épülnek parkolók, megújul a fürdőhöz vezető út, valamint megvalósul az energiatudatos fűtéskorszerűsítés is.

Dankó Béla Országgyűlési képviselő véleménye szerint, nagyon fontos lépés ez, nem csak a fürdő, - és nem csak a település, hanem a Körösök Völgye turisztikai látnivaló szempontjából is. A turisták szívesen látogatják és veszik igénybe a szolgáltatásokat, ezzel is növelve a térség vonzerejét. Képviselő úr elmondta, hogy a fürdő éves szinten 110 ezer látogatót számlál, amely alól a pandémiás időszak ugyan kivétel, de reményei szerint a fejlesztések hatására ez a szám növekedni fog.

Toldi Balázs polgármester szerint a Liget Fürdő fejlesztése a város legnagyobb beruházása lesz, amely a helyi turisztikai látványosság és szolgáltatás egyetlen szelete csak. A csúszdaparkon kívül új medence is épülni fog, valamint bővül a gyógyászati szolgáltatások köre, súlyfürdővel és gyógymedencével. Ezen kívül megújulnak, épülnek apartman-házak és grillterasz is a fürdő területén. A felszerelésre kerülő napelem-rendszer pedig gazdaságosabbá teheti a fürdő üzemeltetését. „Az így felszabadult forrásból pedig, esetlegesen újabb fejlesztések tudnak majd megvalósulni” - nyilatkozta Toldi Balázs polgármester.

Könyvid László, a Magyar Turisztikai Ügynökség vezérigazgató-helyettese szerint az állam számára is fontos a fejlesztés megvalósulása, és mindig szívesen állnak az ilyen jellegű egészségtu-

risztikai fejlesztések mellé. Ez a lehetőség komoly előrelépést jelent úgy a belföldi és nemzetközi forgalom, valamint a vendégéjszakák növekedésének tekintetében is.

Lehóczkiné Timár Irén
Alpolgármester

CIVIL SAROK

Vaszkó Zsolt, a természetfotós

Februári számunkban Vaszkó Zsolt a beszélgetőtársam. A neve is elárulja, hogy gyomaendrődi. Gyomai lakos volt, de Endrődhez is kötődik.

Gondolom a közösségi oldalakon sokan felfigyeltünk lenyűgöző fotóira. Ez alapján nyugodtan mondhatjuk, hogy fotográfus, természetfotós művész.

Kedves Zsolti! Gyomaendrődről származol, sokan ismernek, de már máshol élsz. Beszélj magadról, korábbi életedről!

Előljáróban, szeretném megköszönni az interjú lehetőségét.

Gyomán születtem, és Endrődre jártam általános iskolába, majd Gyomán a Gimnáziumba. Ezután volt néhány év békéscsabai kitérő, és a 90-es évek végén Budapest felé vettem az irányt.

Hol élsz, hogyan élsz?

Jelenleg a Fejér megyei Martonvásáron élek, ami sok szempontból nagy változás az életemben. Bizakodva tekintek az „új élet” felé, szerencsére az első benyomások kitűnőek.

A Velencei-tó 10 percnnyire van, és a Balaton is egy óra alatt elérhető.

Mindkettő hatalmas madárvilággal rendelkezik, ami újabb távlatokat nyithat meg.

Mostanában lenyűgöző fotóiddal hallatsz (?) láttatsz magadról. Hogy kerültél kapcsolatba a fotózással? Szerinted mennyire kell „születni” fotósnak, és mennyire lehet megtanulni?

Hogy kezdődött ez nálad?

Tulajdonképpen az egész még gyermekkoromban kezdődött. Édesapámmal a lakótelepen egy ún. „sötétkamrában” hívtunk elő filmeket, hiszen ekkor még nem volt elterjedve a digitális technika. A fotók egy része szorosan kapcsolódott a természethez, de ez szerintem egy akkori „vidéken” felnövő gyermeknek nem volt kuriózum.

Azonban így, felnőtt fejjel sokszor viszsza gondolok, hogy esetleg már ezek az évek is meghatározhatták a mostani fotózás iránti vonzalmamat.

Igaz, ezután a fényképezésből kimaradt sok-sok év, de a természet szeretete megmaradt, azt hiszem örökre.

Észrevenni a témát, és előre látni az optika szemével. Talán ez is része a fotózásnak. Van egy fotós barátom, képeit nézve azt szoktam mondani, hogy ő a semmiről is tud érdekes képet készíteni: egy vízcsap, egy kerítésoszlop, egy képmény. Van ennek valami titka, vagy ösztönösen jön? Lehet ezt tanítani?

Azt gondolom, hogy az, hogy a Hármas-Körös folyik és a hullámtér gyakorlatilag az utcánk végén terül el, az óriási előnyt jelentett abban, hogy kicsit másképpen néztek az állatokra, vadvilágra, növényekre és magára arra a természetre, ami valóban

körbevesz bennünket.

Nagyszüleim tanyáján is sok-sok igazi élményem maradt meg, ami szintén az egyszerű és őszinte vidéki étellel kapcsolatos, aminek szerves részét képezték az állatok is.

Tulajdonképpen miután a fővárosba költöztem, ezek mind megmaradtak, itt is kerestem - amikor volt rá lehetőségem - a Duna vagy egyéb agglomerációban fekvő erdők közelségét, ha szabad úgy fogalmaznom a „társaságát”.

10-12 éve egy teljesen véletlen folytán tulajdonosa lettem egy akkoriban alapgépnak számító kompakt fényképezőgépnak, és mivel Budapesten kézenfekvő a Duna, így ott kezdtem el fotózni. Illetve a városban is nagyon szerettem megörökíteni olyan emberi pillanatokat, amelyek ritkán vagy egyáltalán nem térhetnek még egyszer vissza pontosan ugyanúgy. De az igazi téma mégis a természet maradt.

Elvégeztem egy 1,5 éves alkalmazott fotográfus képzést, ahol valóban sok tudást kaphat meg az ember. Ám én még mindig azt mondom, hogy a terepen történő gyakorlástól nincs jobb tanítómester.

Éveken keresztül édesapámnak mutattam meg a fényképeimet, aki kívülről és 40 év fotós tapasztalattal értékelte és „bírálta” a fotóimat, ebből nagyon sokat tanultam.

Ezen kívül rengeteg pályázaton indultam, véleményem szerint ez is fontos dolog a fejlődéshez.

Természetesen az elméletet, fotótechnikát ismerni kell, sőt az internet adta lehetőségeket is maximálisan ki kell használni.

Akár élőhelyekkel, a vadak ismeretével, trükkökkel és megannyi hasznos dologgal gazdagodhat az ember a számítógép segítségével. Igaz, szerintem a személyes tapasztalat, a sok-sok megfigyelés adja a tudás zömét.

Nem feltétlenül hiszem azt, hogy csak profi felszereléssel lehet jó fényképet készíteni, de kétségkívül vannak olyan helyzetek,

amelyek nem oldhatóak meg alapgéppel és ahhoz tartozó objektívvel.

Azonban, ha nincs igazi mélyről érkező indíttatás (amit nekem a gyermekkori élmények és impressziók jelentnek) arra, hogy igazából megtalálja a fotós azt a témát, ami valóban érdekli akkor nincs könnyű helyzetben.

Nem elég a komoly technika, a látásmód, ha a téma iránti szeretet kihűl, elhalványodik.

Nos, én azt gondolom, hogy a természetfotózásban - éppen annak örök változékonysága miatt - megtaláltam a kedvemre való fotótémát.

Milyen témájú képeket szeretsz készíteni?

Más területeken is kipróbáltam magam, úgy mint streetfotózás, szociofotók. Ezek mind-mind nagyon izgalmas témák, ma is szeretem ezt az ágát is a fotográfiának.

Természetesen vállalkozok megbízások munkákat, honlapokra, naptárakra, könyvből illusztrációk készítését, eseményfotózást.

Cégeknél referenciatulajdonos.

Mai, divatos szóval élve szabadúszó fotográfus vagyok.

Taníts-e valamire a fotózás, a természetfotózás?

Tulajdonképpen a természetfotózás sok mindenre megtanítja az embert, amit a fotózás más ágaiban is felhasználhat.

A kitartás, pontosság, az egyszerre több dologra történő koncentráció, a munkának a gondos előre megtervezése, arra a legalaposabb felkészülés. Utóbbi furcsa lehet egy természet- vagy vadfotó elkészítésével összefüggésben pedig valóban elengedhetetlen.

Az évszaktól függő ruházat,

felszerelés kitalálása, mert amikor egy napra az ember elindul olyan helyre, ahol ameddig a szem ellát (szó szerint) nincs rajta kívül senki, akkor bizony minden elfelejtett apróság problémát okozhat.

Azt gondolom, hogy kellő felkészültséggel és odaadással, és még annál is több gyakorlással előbb-utóbb elkészül az a bizonyos kép, amire sokszor nem heteket és nem hónapokat, hanem éveket is vár a fotós.

Megpróbálok nem csak egy állóképet készíteni, hanem esetleg átadni azt, ami mögötte van, egy hangulatot közvetíteni, vagy gondolkodásra, továbbgondolásra készíteni a nézőt.

Hogy jutottál el a természetfotózásig, az állatokig? Megcsodálom a természeti képeidet, különösen is a vadakról készített képeket. Egyszerű halandó nem is gondolja, hogy mennyire nehéz és időigényes ez. Vadak fotózásakor órákon keresztül, vagy akár egy napon át is, mozdulatlanul kell feküdni, jobb esetben egy sátorban, lesni a megfelelő pillanatot.

Úgy vélem, ha érzi az ember, hogy még 10 év után is megdöbben a szíve, és leizzad a tenyere egy ős láttán, akkor az már majdnem szerelem. Annak az útja meg ugye kifürkészhetetlen...

Pontosan ez a változékonyság adja meg minden sava-borsát a vad- és a természetfotózásnak, mert soha nem történik ugyanúgy semmi.

Vagy a fények nem lesznek olyanok, vagy az állat áll másképpen, vagy közben a fákról vetülő árnyék játszik be a képbe.

Erre mindre fel kell készülni, és ez benne az igazán izgalmas.

Ha pedig apró sikerélmények övezik az utat az mindig ad annyi lökést, hogy ne adjuk fel. Igaz, van kudarc is bőven, de az az élet más területén is akad bőszéggel.

Úgy hiszem, hogy ezeknek a kezelésére is megtaníthat a fotográfia, különösen, amikor például a külső természeti viszonyoknak van kitéve az ember.

Persze aztán sokkal jobban értékelt minden –korábban bagatellnek-tűnő dolgot.

A néző nem is gondolná, hogy egy-egy exponálásban mennyi mindennek kell egyszerre (!) az adott pillanatban (ami a másodperc tört része) stimmelnie. Az viszont érdekes, hogy ha a téma olyan, akkor a fotós többször is visszamegy addig, amíg nem készül el az a bizonyos fénykép, amit kitálalt vagy amiről álmodott.

Ebből az érdeklődő mit sem sejt.

Különös, hogy nem mindig az így elkészült fotók a sikeresek.

Van olyan, hogy szinte fel sincs készülve az ember, de tényleg jó helyen volt és jókor, tehát szinte nem is „dolgozott meg” a képertről.

Zárójelben jegyzem meg, hogy ez a sokkal ritkább élmény.

Úgy tudom kiállításod is volt...

Nagyon sok fotópályázaton veszek részt, ezen kívül rengeteg fényképet nézgetek és bizony látható, hogy az igazán jó fényképertről muszáj valami különösöt tenni, a „lenyomom a gombot, aztán majd lesz

valami” a legritkább esetben eredményez díjazott fotót.

Nem szoktam pontosan számolni, de mintegy 60-70 pályázaton szerepeltem már díjazottként, a National Geographic is jelentette már meg fotómat, illetve többször szerepeltek képeim a Digitális Fotó Magazin hasábjain, ami hazánk legnagyobb fotós kiadványa.

Egyik legnagyobb elismerésem egy otthoni kiállítás volt, ami a jelenlegi helyzet miatt digitálisan került megrendezésre, de végre a szülővárosom lakói is betekintést kaphattak a fényképeimbe.

Valamilyen díjban részesültél-e már?

A másik nagy siker, az a Magyarország 365 című fotópályázat, ahol 28.000 fotó közül 152 darab pályaművet választott ki a szakmai zsűri, és egy erdei fülesbaglyot ábrázoló fotóm bekerült ezek közé. Ezen profi és amatőr fotósok is indulhattak.

Vannak-e terveid a képekkel? Könyv, fotóalbum....

Arra még nem gondoltam, hogy saját kiadványban szerepeljenek a képeim, mert azt gondolom, hogy még ennyi idő után is nagyon nehéz kiválasztani a legjobb fotókat. Több százezer exponálásból, mintegy 120-130 ezret tárolok a számítógépen és egyéb külső eszközökön.

Természetesen ezek sok-sok témakörből tevődnek össze, mert a másik kedvencem a városi fotózás, ahol szintén rengeteg fotó született már.

Érdekes, hogy a város is nagyon sok arcát tudja mutatni, amelyek szerintem igen alkalmasak és érdemesek a megőrzésre.

Egyébként ehhez nem kell más, csupán nyitott szemmel járni az utcán. Utca van bőven, olyan meg nincs, hogy témát nem kínál.

Ezután „csak” a megfelelő objektívet kell elővenni és már kész is a fotó.

Persze ez közel sem ilyen egyszerű, de elvileg az alapja ez.

Azt hiszem, hogy a fotózás a váratlan helyzetekre és a furcsa szituációkban tör-

tendő helyes döntésre is felkészíti, edzi az embert.

Illetve a mai kényelmes világunkban egy kicsit talán edzi is az embert. Én például mindenholra vonattal, busszal megyek, és aztán jön a gyaloglás. A felszerelés meg annyi, amennyit a téma megkíván...

Olykor embert próbáló, és néha „zsákmány” nélkül térek vissza, de olyan nem volt még, hogy az adott napon nem tanultam volna valami újat az életről.

Egy biztos, hogy mindig élesnek kell lenni, mert bármikor bármi megtörténhet különösen ebben a mai rohanó világban.

Ha pedig tehetjük, és kicsit már sok ebből, akkor mindig és megváltoztathatatlanul ott a természet a vadakkal, madaraival, viszontagságaival és közben a mérhetetlen nyugalmával.

Szerintem, addig, amíg most is azt érzem egy szarvasra cserkelés közben, amit 8-10 évesen a Hármaskörös hullámerében felgallyazó fácánokat lesve, addig van értelme az egésznek.

Mit vittél lelki tarisznyádban magaddal otthonról, Gyomaendrődről?

Szóval, az hogy honnan jöttem és milyen élményekkel érkeztem 21 éve ide, ahol most tartok, az még mindig élénken él bennem, és ha ebből egy kicsit a nézőkkel tudok érzékelteni a fényképeim által, akkor már megérte.

Tehát, annak az őzbaknak a szemében én most is pontosan ugyanazt a csillogást látom, amit 35 éve is láttam, és ha ezt valamelyest tovább tudom adni és érzékelteni a pillanat varázsát annak, aki erre fogékony, azt örömmel teszem.

Ha a kedves olvasó érdeklődik a munkáim iránt, akkor ajánlom szíves figyelmébe a honlapom, ahol témakörökre bontva tud a fényképeim között böngészni.

<https://vaszkofoto.hu/>

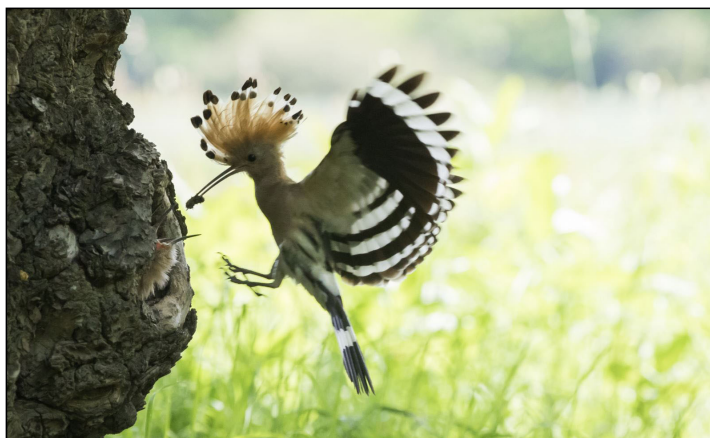
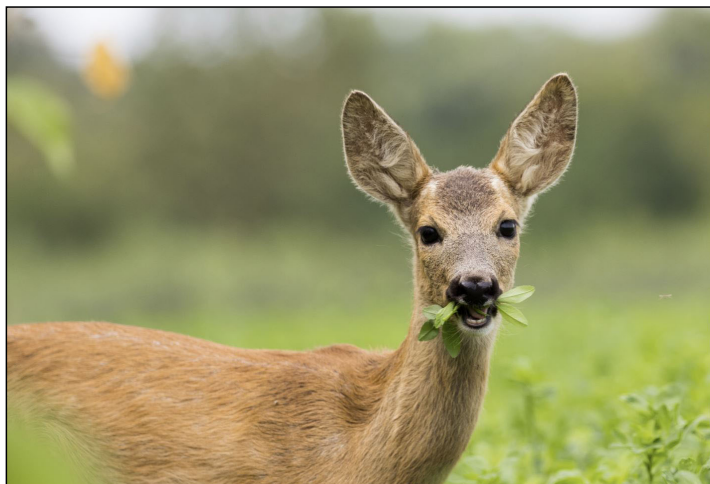
Köszönöm szépen az interjút.

Kívánok további gyönyörű fotókat, sok sikert! Köszönöm a beszélgetést!

Iványi László

Vaszkó Zsolt, a természetfotós

Hármas-Körös

6

Hármas körös 1941. februári számából

A régi Endrőd.

Többen fordultak szerkesztőségünkhez, hogy körösparti vén falunk első idejéről közöljék le „a régi hiteles felírásokat”, mert mégis ildomos, hogy a lakosság biztosit tudjon faluja és ősei egykori életéről.

Az endrői tanítói-kar „Endrőd története” c. kiadványában a falu kétszáz-esztendősi újjáalapításának jubileumi évében részletesen változott a az egykori eseményeket, ujabban pedig dr. Hunya Sándor tanár írta meg szorgalmas kutatásai alapján szülőfaluja történetét. Az érdeklődők bőséges felvilágosítást nyerhetnek e könyvekből. E sorok kapcsán csak arra vállalkozunk, hogy röviden a község alapítási adatait közöljük.

Régi vármegyei iratok, néhai dr. Karácsonyi János nagyváradi címzetes püspök, a magyar történetírás büszkesége hiteles megállapításai és az egyházi történelmi feljegyzések alapján pontosan tudjuk, hogy Endrődöt háromszor építették fel régi őseink.

Az első Endrőd.

A falu alapításának első ténye az Árpádok-korába nyulik vissza. A legrégebbi történelmi adatok szerint Zsigmond idejében, 1425-ben 33 nemes-család lakotta a már korábban létesített Endrődön. Ezek közül feljegyezte a régi krónika: Balassa, Bereczky, Bernóthy, Both, Botos, Dienes, Eszes, Farkas, Fodor, Haranghy, Harasztos, Kamuthy, Keresszegi, Kis, Köre, Kővér, Nemes, Seres, Vasas, Veres családokat, kik közül többen Békésvármegye alispánjai, szolgabírái, országyűlési követei voltak.

A község határáról, fekvéséről pontos feljegyzés nem maradt reánk. Templomát valószínűleg Szent Imre tiszteletére szentelték, mert a kétszáz év múlva történt harmadik alapítás idején a régiek szentimrés tisztelete kapcsán választották az első királyfit a falu és templom védőszentjéül. A lakosok katolikusok voltak, mert 1552-ben a trienti zsinatra utazó követnek járó 3 forintot megfizették.

A község a török megszállás idején is fejlődött, s csak 1598-ban pusztult el és vált lakatlanná, amikor a gyulai várát megülő török-sereg tatár katonái felgyújtották, s lakosainak el nem menekült részét elhurcolták.

Második alapítás.

1630-ban néhány „szökött jobbagy-család” szállta meg a falu helyét. Népes közülettel kezdett fejlődni hamarosan, mert 1637-ben a régi rongált egyház helyreállítását végeztetve alalmaznát kérték a többi „református községektől”. Ebből tudjuk, hogy az alapító

református volt. Felsőzadad évig állt fenn, valószínűleg sok baj és küzdelem között a „második” Endrőd. A gyulai és más nagyobb helyek török-hordái gyakran meglátogatták a mai Hármas Körös hídján melletti keskeny folyózug magaslatán épült, a régi folyó mocsaraitól védett falut. 1685-ben a Gyulaért vívott harcokban ismét elpusztult a falu. A Rákóczi-szabadságharc kiróbbanása évében 1703-ban ismét megszállhatta néhány család a régi romokat, mert ebben az évben a gyér lakosságnak futnia kellett a kegyetlen ráók elől, kik a Rákóczi-főkelés ellen, mint segédcapatok a megye ezen részét sivatagá tették.

1723 május 3-án kelt adománylevellel Haruckern János György, az előtti hadiélvezetési igazgató, miután az 1722—3. évi országgyűlés őt „honfiusította”, magyar nemesi jogon a gyulai uradalmat, s ebben Békés várost, Berényt, Gyur és Endrőd „pusztákat” kapta. A második adománylevelében Endrőd mint község szerepel (1734). A gyulai jószágkormányzó csakhamar ide csatolta a tölgyi pusztát, majd Nyárszegnek nagyobb részét. Sima, Kiskondoros és Csejt csak évek múltán olvadt az endrői határba.

Templomból istálló.

Az endrői egyház történelmi könyve írja, hogy „Haruckern János az endrői pusztát 1724-ben négy évre Miklós Deák nevű örömlénynek adta bérbe, aki az egykori rossz állapotban levő templomot istállónak használta”.

Harmadik település.

A berényi határhoz tartozó Nemes-Kerekibe terelt pápista pásztornép 1730-ban harmadikban is megszállta a régi Endrőd körösmenti területet. Magukkal hozták papjukat: Pocsuk Imrét és tanítójukat: Zámbock Istvánt, aki egyúttal jegyző is volt. A nép megdöbbenve látta a régi falu romjait, a keresztjétől megfosztott, istállónak használt tágas templomromlatag voltát. Erről tartott előadást a kétszáz éves alapítási jubileum idején Csernus Mihály apátplebános, s ezt a történelmi feljegyzésekből hitelesen előadott tényeket ferdítette el néhány rossz-hiszemű ember, általánosítván a jelentést, hogy „amelyik temploma nincs kereszt, az istálló.” Mintha nem volna száz és száz katolikus kápolna is kereszt nélkül!

A nép még ez évben átvittotta és megújította „patics-falak” alkalmazásával a 8—9-ös hosszú templomot és ismét Szent Imre

tiszteletére szentelték fel. Ugyancsak kétszobás lakásból álló „paplakot” építettek a régi templomhoz, 1731-ben már rendes közgazgatás kezdődött Endrődön. Megválasztották az első bírót; Molnár György személyében és az esküdteket is.

Alkalmadtán folytatjuk a község fejlődésének közlését.

Orbók József.

Szerkesztői

üzenetek.

T. J. Endrőd. A családmegbízottak életoportja az egyházközség vezetőségének munkás segédcapata. Jóságos, éber figyelemmel kísérik a köztükbe tartozó 10—15 család vald'áserkölesi életét. Érdeklődésükkel, jótanácsaikkal, buzdításukkal, jöpdéljükkal segítségére sietnek hittevéreiknek. Ahol erkölcsi veszélyt vagy sürgős segítséget igénylő szegénységet látnak, jelentést tesznek a plebánosnak, hogy ez támogatásukra stessen rászoruló híveinek. Ha valaki a felebaráti szeretet gyönyörű parancsától vezetve szíves készséggel vállalja és teljesíti a nemes megbízatást, valóban apostoli munkát végez és számíthat az Ur Jézus jutalmazó áldására, hisz Ő mondta, hogy „amit legkisebb emberünknek cselekszünk, neki tesszük!”

H. Ilona Öregkertek. Érdeklődésére adott válaszuk leánytársainak is szól, azért ezúton közöljük. Édesanyjának Igaza van abban, hogy a vasárnap esti közölkéseket kifogásolja. A leányegyesület munkarendje ezt nem kívorja egy tájlatól sem. Az összejöveledek vasárnap délutánoként vannak. Kellene szórakozást, az egy életsorsú leányok együttérző összetartozandóságát, ismereteiknek bővítését, erkölcsi és szellemi fejlődésük helyes irányítását célozzák az egyesületi előadások is. A KALÁSZ a falu leányainak nagyszűribe bevált önképzőköré, de a leánytisztelet és becsület védő-otthona is. Lépjenek be, járjanak rendszeresen a vasárnap délutáni összejövetelekre, megfogadják szeretni a deris és tiszta szórakozást adó együleteket.

P. J. Kocsorhegy. A termények felhasználásának korlátozása a köz-, s főképen a katonság és szegényemberek érdekében történik. A kormány elejét akarja venni annak, hogy valaki éhezzen, s ugyanakkor a jobb módúak dusskáljanak az élelmiszerben. Az már a maga baja, hogy tavasszal nem vállalt tengeri kapulást, mert akkor kétszer annyit keresett az utépítésnél. A mezőgazdasági munka talán kevesebb, de biztosabb jövedelmet jelent. Nem gondolkoznak helyesen, akik „végleg beleutáltak”. A mindennapi kenyér, s a zsirozóhoz szükséges árpa, tengeri mezőgazdasági munka nélkül nem terem. Ezt is kell valakinek végezni. A tisztviselők nem hagyhatják ott az irodát, sem az iparosok a műhelyt, bár a szegényebbek ezt is készséggel teszik, hogy elmenjenek kapálni, aratni. Senki se szegyelje és „utálja” a becsületes munkát. Ez honpolgári kötelesség, de a megélhetés alapillére is.

L. M. Kondoros. Fellebbzésüknek másodpéldányát, melyben a Bolza Géza gróf örökösének tulajdonát képező, községünkben elfekvő mintegy 499 kat. hold szántónak kishaszonbérletekben való hasznosítását kéri a Földművelésügyi Minisztériumtól, megkaptuk. Nagyon nehéz eset. Irja, hogy a Vármegyei gaz-

dasági albizottság ismét Geist Gyula dr. nagybirtokosnak juttatta a földet, viszont a községi albizottság a község kisbirtokosainak javasolta — javasolta feltételek alatt — juttatni a bérlet-taruletet. Tártylagosan mérlegelve, megérthető az örökösök álláspontja. Geist már 24 év óta bérlő a földet. Kötelezettségeinek eleget tett, a földet kitünően munkálta, az ilyen bérletől nehéz megválni. De az igénylők kérelme is méltánylást érdemel. Kondoroson valóban nehéz földhöz jutni, e bérlet kishaszonbérletbe való juttatása feltétlenül indokolt, ha az igénylők biztositékat nyújtanak arra, hogy a földet tovább is intenzíven munkálják és a bérleti feltételeket pontosan teljesíteni tudják. Azt nem éreztük volna ki, hogy „Geist Gyulának Kondoroson 2500 kat., egvébütt az országban még kb. ugyanennyi területű birtoka van, tehát nem közérdek az, hogy e nagybirtokon felül, miut földhöz is terjeszkedjék a kismemberek terhére”. Ezt tudta a gazdasági albizottság, de tudja a Minisztérium is. Fontosabb az, hogy a kérelmező kishasznált, tüzharcosok, löbgyermekes családapák, ezt inkább mérlegelik a felügyeleti hatóságok is. Inkább azt tanácsoltuk volna, hogy a kérelem megindítása előtt kérelmükkel keressék volna fel Geist Gyula Ömlétőségét, hogy közérdekből, a rászoruló kismemberek családjának jövőjét tekintve, tehát valóban „agár-érdekből” mondjon le a bérlet további tartásáról. Hisszük, hogy célt értek volna. A vár megye gazdasági egyesületének elnöke bizonyára jöpdéljével szolgált volna nagybirtokos társainak és ezáltal is bebizonyította volna, hogy az általános agrár-érdek első szószólója a vármegyében. Kár, hogy e közvetlen kérelmet elmulasztották, most már nehéz megfejteni az egyszerű szákre-szabott csimát. — Kérelmüket illetékes helyen megüretjük.

Öregszőlői földművesek. Kérelmük a Földművelésügyi Minisztériumban fekszik. A megbízott gazdasági felügyelő jegyzőkönyvébe foglalta az egyházközség és magam nevében tett közölkésemet, hogy az öregszőlői állottartó nép legelőterületéhez juttatása céljából készséggel átcsereffjük a preszi legelőt és a plebániai kistanya fölaját meg-távolabb fekvő, egyenerékű, nagybirtokból kishasználandó területtel. Ennek is szívesen utánajárók. (Szerk.)

Többeknek. Az Országos Sajtókamara rendelkezése szerint a köteles hivatalos támpéldányok kívül másnak nem küldhetünk ajándék-példányokat. — Ha állandóan olvasni óhajtnak lapunkat, a csekély előfizetési díjat szíveskedjenek a küldött csekkupon téríteni.

Kis menetrend.

Gyomára érkeznek:

Budapest felől személy	2.30
Déaványa felől motor	6.50
Békéscsaba felől gyors	8.40
Békéscsaba felől moior	11 és 15.15
Déaványa felől motor	18.—
Budapest felől gyors	18.30
Déaványa felől motor	23.—
Békéscsaba felől személy	23.20

Gyomáról indul:

Békéscsaba felől személy	2.35
Déaványa felől motor	3.50
Békéscsaba felől motor	7.05
Budapest felől gyors	8.41
Déaványa felől motor	11.10
Szolnok felől motor	15.45
Békéscsaba felől gyors	18.31
Déaványa felől motor	18.35

Felölös kiadó:

CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott

NÁDUDVARY MIHÁLY

nyomdájában. Gyomán.

Katolikus oldal

Február ünnepei

A Római Katolikus Egyház február hónapban is jó néhány olyan ünnepet tart számon, amelyek nem csupán naptári vagy egyházi emléknepok, hanem üzenetet hordoznak, hogy mi, 21. századi keresztények hogyan élhetjük meg bensőségebben hitünket, Krisztushoz való tartozásunkat. Rögtön a hónap elején, **február 2-án ünnepeljük Urunk bemutatását, népi nevén Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepét.** Ezen a napon mutatták be a 40 napos gyermek Jézust a jeruzsálemi templomban, a mózesi törvényeknek megfelelően. Az ünnep egy kinyilatkoztatás előtti időkre visszanyúló kegyetlen szokás átforgalmazása és átültetése a zsidó vallási gyakorlatba. Sok közel-keleti népnél szokás volt ugyanis, hogy a magas csecsemőhalandóság miatt a szülők feláldozták gyermeküket egy Molok nevű istenségnek, abban a hitben, hogy a feláldozott gyermek vére árán ez az istenség megőrzi a család később születendő gyermekeit a betegségektől. A kinyilatkoztatás után ez a véres szokás megszűnik, hisz „minden elsőszülött gyermek az Úr szent tulajdona” –írja Mózes törvénye. Ezért a negyvennapos gyermeket már nem áldozták fel, hanem elvitték a templomba és bemutatatták, felajánlották az Úrnak, –és helyette egy pár galambot áldoztak fel. A családtagok ilyenkor égő gyertyákkal, fáklyákkal kísérték be a templomba a szülőket. Innen maradt meg az az ősi szokás, hogy ezen az ünnepen gyertyákat szentelünk a templomokban, amit a hívek magukkal visznek otthonaikba. Innen az ünnep népi elnevezése. Az otthon őrzött szentelt gyertya arra emlékezteti a keresztény embert, hogy a „világ világosságaiként” jócselekedeteinkkel, erényes életünkkel tanúskodjunk embertársaink előtt a Krisztushoz való tartozásunkról. Maga az ünnep pedig figyelmezteti a keresztény szülőket: ne feledkezzenek el keresztény kötelességükről és gyermekeiket keresztény módon neveljék Istennek tetsző életre.

Február 3-án Szent Balázs püspök és vértanú emléknepja van. Az ő élettörténetében olvassuk, hogy egyszer áldásával és imádságával megmentette egy halszállkától fuldokló gyermek életét. Ezért ezen a napon „Balázs-áldásban” részesítjük a híveket templomainkban. A pap két keresztbe tett gyertya között áldást ad a hívekre, melyben Szent Balázs püspök közbenjárását kéri a hívőre, torokbetegség és minden egyéb baj ellen. Ezt az áldást a népielv „balázsolásnak” nevezi. Az ünnep és ez az áldás arra figyelmeztet bennünket, hogy betegségek, megpróbáltatások idején ne feledkezzünk el a minket szerető istenről és elsősorban az ő gondviselő szeretetében bízva, hittel könyörögjünk hozzá, testi-lelki bajaink eltávolításáért. A mostani járványos időszakban ez nagyon is időszerű üzenet.

Február 11-én pedig a Boldogságos szűz Mária lourdesi megjelenését ünnepeljük. A Szent Szűz 1858-ban ezen a napon megjelent egy dél-franciaországi kis faluban, Lourdes-ban a helyi molnár, Soubirous Ferenc kislányának, Bernadettnek. Összesen tizennyolc alkalommal jelent meg Szűz

Mária a kislány előtt, és rajta keresztül bűnbánat-tartásra, a rózsafüzér rendszeres imádkozására és a bűnösök megtéréséért való imára hívta fel a keresztényeket. Ezek a mennyei üzenetek ma is időszerűek. A hívek sokféle kilenceddel, azaz kilenc napos ájtatossággal, közös imádsággal emlékeznek meg az ünnepről.

Íme, február ünnepei közül hármat említve, máris mennyi mindenre figyelmeztet bennünket Egyházunk! Ezekben a nehéz időkben sem feledkezzünk meg keresztény kötelességeinkről, és mindazokat megtartva, amiket ezek az ünnepek üzennek és magukban hordoznak és azokat a mindennapi életünkbe átültetve, igyekezzünk Istennek tetsző keresztény életet élni, hogy a „világ világosságaiként” hiteles képet mutassunk hitünkről és Istenünkről a világnak, bízva abban, hogy az Úr megkönyörül rajtunk és eltávolítja rólunk a járvány csapásait, hogy hálatalt szívvel imádkozhassunk Szent Ágoston és Szent Ambrus egyházatyák dicsőítő himnuszát: ”Te Deum laudamus! Téged Isten dicsérünk!”

Czank Gábor plébános

FELHÍVÁS

Az Endrődiek Baráti Köre régi és új tagjaihoz

Kedves Barátunk!

Készül az Endrődiek Baráti Körének története. Az egyesület 60 évvel ezelőtt jött létre. Ennek a több nemzedéket felölelő időszaknak a megírása próbára teszi a képességeimet. Kérek, segítsetek. Elsősorban annak örülnék, ha néhány soros visszaemlékezést kapnék Tőletek, amit név nélkül használnék fel természetesen. Bármiről lehet írni; pl. milyen jó volt együtt beszélgetni, együtt énekelni. Miért marad emlékezetes pl. a pázmándi szüret, a szarvasi kirándulás, a hídavató ünnepség stb. Az is segítség volna, ha felsorolnád a régi tagokat, nehogy bárkiről is elfeledkezzünk. . Annak nagyon örülnék, ha fényképeket kaphatnánk kirándulásokról. A legértékesebb segítség, nyilván, az, ami a legkorábbi időkről szól.

A kapcsolatfelvétel módjai:

e mail: drszilagyi.ferencne@gmail.com

T 06 66 610265

06705361549

facebook Eszter Németh

A segítséget előre is köszönöm. Szilágyiné Németh Eszter

Fényképalbum

Betegek világnapja

Szent II. János Pál pápa 1992-ben kezdeményezte, hogy február 11., a Szűzanya első lourdes-i jelenésének napja legyen a betegek világnapja.

A világnap célja, hogy „Isten egész népe kellő figyelmet szenteljen a betegeknek, segítse elő a szenvedés megértését”.

Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok – én megkönnyítelek titeket” (Mt 11,28)

Szeged-Csanádi Egyházmegye Pasztorális Helynökség
Szent Dömötör Kórházlelkészi Szolgálat

ALAPÍTOTT 1894.

RÉSZVÉNYSZÁM
4197

Összevonásra bocsátva 1929.

AZ

ENDRÖD-GYOMAI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

RÉSZVÉNYE

TELJESEN BEFIZETETT 100 KORONÁRÓL
MELYNEK ALAPJÁN

Marju Elek

vagy jogutódai mindazon jogok és kötelezettségeknek részese, melyek az endrőd-gyomai takarékpénztár részvénytársaság részvényeseit az alapszabályok értelmében egy részvény után megilletik.
A részvények átutalására egyike tulajdonosától a másikra irásbeli engedély alapján a megállapított illeték befizetése mellett történik.

Kelt Endrődön, 1920. DECEMBER HÓ 31.-ÉN.

Kalmár Károly

PÉNZTÁRNOK

Kovács József

VEZÉRIGAZGATÓ

Lukács László

KÖNYVELŐ

911
096
911
h
21
8
01
81
2
1
t 01

Eendrőd, 1941. február 15.

Hámas-Kőrös

4 oldal.

Az endrődi Vöröskereszt-tídegyelet

agilis válaszmánya is belekapcsolódott a közművelődési előadások népszerűsítésébe. Szociális és légvédelmi problémák ismertetését olyan művészi számokkal körti, hogy bármelyik nagyobb város rendezőségének dicséretére válna. Bizonyos, hogy a kényes izlésű endrődi közönség hatalmas tömegben hallgatja meg a február 15-i „Művész-estet”, amely szintén a moziateremben zajlik le. A tartalmas műsort a következőkben adjuk:

1. Nyitány. Farkasinszky Imre zenekara. 2. Beköszöntőt mond Kovács Olga urleány. 3. Pekáry Margit operaelekeső előadja: a) Várady-Vámosy: „Szálljon Hozzád”. b) Grieg: „Solveig dala.” c) Schubert: Szerenád c. darabjait a „Kappel—Benke szalonötös kíséretével. 4. Légvédelmi ismertetést tart Tóth József tűzoltó parancsnok. 5. Szálónötös zeneszámai: 1) Zibulka: „Stefániai gavotte”. 2) Strausz János „Bécsi Erdők”. 3) Kreister: „Schön Rozmárin”. 6) Pekáry Margit magyar nótákátónékel Farkasinszky Imre zenekara kíséretével. a) Minapában a mult héten... b) Kis királylány ablakára... c) Szégyenszemre ki kellene dobolni... d) Tisztelendő Uramatám... c) Ninccsen feleségem, de majd lesz... 7. Magánjelöltet ad elő Kovács Magdus urleány. 8. Pekáry Margit régi magyar dalokat énekel zenekari kísérettel. a) Darumadár utnak indul... b) Nagy az én rózsám ereje... c) Tul a Tiszán... d) Nekem olyan aszony kell... 9. Erdélyi induló. Játssa Farkasinszky Imre zenekara.

Vonatjárás.

A rendkívüli helyzet miatt még mindig lecsökkentett számúban közlekednek a vonatok. — Gyomáról a következő járatok indulnak: Budapest felé éjjel 23 óra 30 perckor, Békéscsaba felé hajnali 3 óra 20 perckor, Dévaványa felé 3 óra 42, 14 óra 21-es 17 óra 41 perckor.

Kényszerülünk belenyugodni a kényszerhelyzetbe, de ezért egy kis praktikusabb megoldást tudnánk javasolni a MÁV vezetőségének. Dévaványa és Kisujszállás közötti járatok változtatásával kielégítő összeköttetést kaphatnánk úgy Budapest, mint Debrecen felé. Ha például a Gyomáról 14.21-kor induló motorvonat Dévaványáról azonnal indulna tovább Kisujszállásra, ott elérhetné a Budapest felé 15.57-kor induló vonatot. Viszont a Budapest kettőtől 14.40-kor induló és Kisujszállásra 19.42-kor érkező vonatához azonnal csatlakozó Kisujszállás és Dévaványa közötti járat csatlakozást jelentene a Gyomára 22.01-kor érkező motorvonathoz. Nem lehetetlen kívánság, de nagyon előnyös megoldás volna a sokat zúgó, elégedetlen utazóközönség megnyugtatóra és gazdasági érdekeltségére. Kérjük és reméljük a megszívlelést!

Közgazdaság.

A földművelésügyi miniszterium új vetésjelentése szerint a csapadékokban tulbó időjárás és hirtelen olvadás miatt az őszi vetések, különösen a mélyebb részeken, viz alá kerültek. A hirtelen olvadást követő erős fagyok miatt pedig sok helyütt jégpáncél alá kerültek s ezért a vetések kipállásának vagy befulladásának veszélye áll fenn.

Eendrődön több ezer hold őszi vetés és lucernát veszeltyezett a vadviz. A leveztőcsatornák hiánya vagy elégtelen volta csaknem elviselhetetlen vadvízzel fenyegeti ismét azokat, akiknek vetése az elmúlt gazdasági évben is 50—100 százalékosan pusztult el.

Csak örömmel olvashatta tehát mindenki Reményi-Scheller Lajos gazdasági csucsniszter parlamenti bejelentését, hogy államosítani fogják az összes ármentesítő-társulatokat. Elsőrangú közérdek úgy belátnak, mint külpolitikai vonatkozásban, hogy az ország termőföldje valóban hasznosítva legyen. Minden áldozatot meg kell hoznia az államnak azért, hogy megfelelő csatornázás és öntözés révén a többtermelést valóban biztosítsa és elősegítse. Nem lehet elfogadni azt a gyakran hallható mentegését és vállvonogatást, hogy „nincs fedezet, tehát nem segíthetünk”. Az ármentesítő társulatok nem azért létesültek, hogy lényegesen nagyszámú tisztviselőjének — fényes megélhetést nyújtásnak, hanem elsősorban azért, hogy az ármentesítési munkálatokat az adózók és a közérdekben a legnagyobb mértékben elvégezzék. A súlyos államsegélyek és kölcsönök csak ezt a célt kívánták szolgálni. Az elvégzett munka és eredmény azonban a legtöbb társulathoz nincs arányban a hozott áldozatokkal. Bizton hisszük, hogy az államosítás után mindenütt, tehát nemcsak a többségi szövetekkel bíró városok és faluk környékén, alaposabb, tökéletesebb és eredményesebb vizszabályozást és csatornázást látunk.

Ít a kukorica liszt!

Az elmúlt napokban kormányrendelet jelent meg, hogy március 1-től kezdve csak olyan kenyéret szabad sütözzenben készíteni, bérsütésben kisütetni, illetőleg csak olyan kenyértésztát szabad sütözzenben sütsére átadni, vagy elvállalni, amelynek készítésénél minden kg. búzához, vagy liszthez 20 dkg. tengerilisztet használtak fel.

Közvetlen közfogyasztásra történő eladás esetén 1 kg. búza

vagy rozsliszttel 20 dkg. tengerilisztet kell összemérni.

A vizeszemle és a kétzerrészt készítéséhez tengeri, illetve árapórlémenyt felhasználni nem kell.

A rendelet megszegőit igen szigorúan büntetik.

Tavaszi buzavetőmagot oszt ki a földművelésügyi miniszterium.

A mult évi kedvezőtlen időjárás és e rendkívüli körülmények miatt az őszi vetéseket nem tudták mindenütt elvégezni s ezért az őszi buza szokásos vetésterülete csökkent. Ezekre a területekre részben tavaszi buzavetőmagot vetnek. A tavaszi buzavetőmag a rendelkezési állomásra szállítva méter-másánként 30 pengős áron közpénzfizetés ellenében kerül kiosztásra. A beszerzéssel és a kiosztással kapcsolatos költségeket a földművelésügyi tárca viseli. A vetőmagot birtoknagyságra való tekintet nélkül minden gazda igényelheti. Az igényléseket közvetlenül a vármegyei gazdasági felügyelősnél kell bejelenteni és az onnan kiadott csekklepon kell a vételárat előre befizetni. Csak ennek megtörténte után intézkedik a felügyelőség a vetőmag szállításáról.

Országos kubikos kongresszust rendez a Nemzeti Munkabizottság

Gyulán, a Göndöcskerti pavilonban, 1941. február 16-án vasárnap délelőtt 9 órakor.

A kongresszuson vitéz Marton Béla országgyűlési képviselő elnököl.

A nagygyűlés gazdag tárgyszorozata kiterjed a munkásság minden aktuális kérdésére.

Mint értesülünk, a Tiszántul kubikos munkássága mindenütt nagy számban képviselteti magát az országos közgyűlésen. Eendrődről dr. Tóth István ügyvéd, a helyicsoport főtágra vezetői a munkásküldöttséget.

Állami akció a mangalicatenyésztés fejlesztésére

A földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a mangalicatenyésztés fejlesztésére az idej állami kancsereakció keretében 1500 törzskönyvelt leszármazású, kiváló minőségű tenyészkent osztanak ki. A kanok közül 1000 darab kiosztása már folyamatban van, a többinek megvásárlása az Országos Mezőgazdasági Kiállításon történik. Az akció keretében kizárólag a népies köztenyésztés céljára községek és más közületek részére osztják ki a tenyészkano-

kat igen számottevő kedvezmények nyújtása mellett.

Az eddig kiosztott tenyészkano-akat az érdekeltektől kizsákdaközönség mindenhol a legnagyobb tetszéssel és megelégedéssel fogadta.

Népmozgalmi adatok

január hórl.

SZÜLETETT: Varju László fműves és Réha Etelka fia; László Imre, Timár Imre és Nándori Margit fia; Imre Zoltán, Benczur László cipész és Farkasinszky Mária fia; Lajos László, Sopronyi László munkás és Hanyecz Margit leánya; Margit Terézia, Katona Lajos kerékgyártó és Gellai Eszter leánya; Eszter Irén, Pohorelec Balint fműves és Palercsik Franciska leánya; Eva Mária, Szujó Imre fműves és Varju Cecília fia Péter, Timár László cipész és Bacsa Margit fia; Péter, Balázs Lajos fműves és Vaszkó Mária fia; Lajos, Balázs János fműves és Szurevecz Mária fia; János, Bula Lajos fműves és Vaszkó Erzsébet leánya; Erzsébet, Almási Miklós fműves és Gonda Valéria fia; Miklós, Szujó Lajos fműves és Uhrin Mária leánya; Cecília Piroška, Hegedűs Elek szabó és Obráz Mária fia; Tibor és Géza László, Timár Péter fműves és Dinya Franciska leánya; Anna Terézia, Kiss György fműves és Aradszky Zsófia leánya; Ica Olga, Pázmándi Olga fia Tibor.

HÁZASSÁGOT kötött: Horák Imre fműves és Ruppóc Mária, Tomács János fműves és Dinya Etelka, Dráhó Imre és Vaszkó Mária, Sipos István fműves és Panyicza Neszte, Kovács Dániel napzámos és Babarik Irén, Kurilla László fműves és Bela Anna, Vaszkó Tamás munkás és Gyuricza Eszter.

JEGYESEK: Herbert Károly fműves és Gyuricza Ilona, Csányi Béla csendőr és Hanyecz Mária, Pülpő Béla fműves és Hanyecz Anna, Dinya Lajos fműves és Gellai Luca, Hornok István cipész és Szmolai Mária. Bela Lajos fműves és Bula Etelka, Németh Sándor vasestergályos és Huna Etelka, Hanyecz Pál fműves és Lakatos Mária, Pap Gáspár fműves és Timár Mária, Szujó Miklós fműves és Lapatinaski Terézia, Kurilla Boldizsár fműves és Gellai Margit, Galambos Mihály fodrász és Csuvár Magda, Hanyecz István fműves és Dávid Mária, Gellai Ignác fműves és Varga Etelka, Tóth Imre munkás és Fábán Irén, Pülpő Miklós cipész és Uhrin Margit.

MEGHALTAK: Sócz Terézia 82 éves szervi szivbjában, Vaszkó József 50 éves vérébájban, Jambrik Lukács 40 éves tüdőgyulladásban, Mészáros János 65 éves szivvélhűlésében, Szabó József 62 éves szivbillentyű elégtelenségben, Kopcsák György 82 éves reaktív hűlésében, Tóth Katalin 15 hónapos agyhártyalobban, Almási Miklós 12 napos szülésközebeni agyvérzés, Rumony István 64 éves szervi szivbjában, Horváth Terézia 87 éves agyutában, Habzda Rozália 61 éves vères agyutában, Farkasinszky Veronika 72 éves szervi szivbjában, Timár Etelka 44 éves szervi szivbjában, Katona Brigitta 63 éves vères agyutában, Hornok Etelka 74 éves tüdőgyulladásban, Rójk István 40 éves tüdőgyulladásban, Jánosik Veronika 74 éves gyomorrákban.

Felölés szerkesztő:

CSERNUS MIHÁLY

Felölés kiadó:

WALTHIER GYÖRGY

Nyomatott Nádudvary Mihály

„PETŐFI” könyvnyomdájában

Gyomán.

SPORT

Kényszermegoldás volt az átszervezés

Nem egy szokványos évet zárt a megyei amatőr labdarúgó-sport, és ez nemcsak a mindenkit sújtó pandémia miatt volt így, hanem a bajnoki rendszer kényszerű átszervezése miatt is. Az MLSZ Békés megyei területi igazgatója nyilatkozott a BEOL internetes újságnak.

A 2020-as év mindenkit próbára tett, az MLSZ területi igazgatóságának munkatársait is. Hogyan sikerült megbirkózni az extra feladatokkal? Merőben újszerű kihívásokkal találtuk magunkat szemben. Egyfelől a vírushelyzet kezelése jelentett teljesen szokatlan feladatot, emellett nyáron megoldást kellett találnunk a felött bajnokságok rendszerére. Egy időben tehát két új helyzetet kellett a legoptimálisabban kezelni, igyekeztünk helytállni minden tekintetben, s úgy vélem, többnyire sikerült megbirkózniuk a problémákkal.

Mivel a megyei I. osztályú bajnokságot mindössze hét csapat vállalta a 2020–21-es szezonban, ezért egy korábban soha nem alkalmazott lebonyolítási forma került a versenykiírásba. Az ősszel nagy részben lezajló, háromcsoportos, huszonnégy csapatos kvalifikációba összevonták a megye egyes és a megyei II. A csoportos csapatokat. Hogyan értékelné a kísérleti időszakot?

Nem nevezném kísérleti időszaknak, sokkal inkább tekintem kényszermegoldásnak, amely kiközösítette a csapatokat a megszokott kényelmi helyzetükből, mégis olyan rendszer, melynek végén tudunk megye egyes osztályú bajnokot avatni. Nagyon sok telefonos és személyes egyeztetés előzte meg a döntésünket. Sajnos olyan helyzet alakult ki, amelyet már másként nem lehetett orvosolni. Az őszi szezon ezzel együtt lezajlott, s azt hozta, ami várható is volt. Még egy ilyen évet azonban nem szeretnénk. Amennyiben nem jutunk tartós eredményre a mostani rendszerrel, akkor a következő évi bajnoksággal kapcsolatban minden bizonnyal az MLSZ Versenyigazgatósága foglalkozik majd. Őket nehezebb lesz meggyőzniük a csapatoknak, hogy miért nem azokban az osztályokban szerepelnek, ahol alapvetően jogosultak.

A legtöbb csapatnál nem örültek ennek a lebonyolításnak, de azzal egyetértettek, hogy a kényszerű helyzetben más lehetőség nem volt. Néhány kritika azért akadt: egyesek azt mondták, hogy a nagy anyagi különbségek, az eltérő edzésmennyiség miatt nagyon sok volt a nagy gólarányú differencia a csapatok között.

Burkoltan erre utaltam az előzőekben. Azt hozta az ősz, amire számítottunk, de ennek a rendszernek hozadéka volt, hogy kialakulhattak ilyen mérkőzések. Ellenben az is megmutatkozott, hogy a tavalyi megyei első osztályú gárdák mögötti alakulatok bizony tudtak szoros eredményeket produkálni, már pedig többségében csak ezeket viszik tovább magukkal a csapatok, melyeken nagy különbségek mutatkoztak, azok kiesnek a rendszerből. Remélem, a tavasz megmutatja majd, hogy a két-három vezető csapat mögött kiegyenlítetté válik a mezőny, de a megye kettő A csoportja is kiegyensúlyozott lesz. Persze azt is szem előtt kell tartani, hogy nincs olyan bajnokság, melyben tizenkét-tizenhat egyforma csapat játszik. Mindig vannak jobbak, és gyengébben szereplők, de a sport már csak ilyen marad, így kell elfogadni!

Legyünk optimisták, és gondoljunk arra, hogy a vírus tavasszal visszavonulót fúj. Ebben az esetben biztonsággal lebonyolíthatóak az összes osztályban a mérkőzések?

A tavaszi program kialakításakor arra törekedtünk, hogy a lehető legkésőbbi időpontban kezdjük el a szezont. Egyetlen egy központi szabályozást szükséges betartanunk, a megyei I. osztálynak májusban véget kell érnie az osztályozók miatt, így itt két szerdai fordulót is be kellett iktatnunk. A többi csoport befejezését kitoltuk június 19-re egy szerdai fordulóval, az utánpótlás-bajnokságok pedig szintén június közepén érnek véget.

Reméljük, az időjárás nem szól közbe, de arra a verzióra is felkészültünk, ha ez bekövetkezne.

Várhatóak-e a következő, 2021–22-es szezonban további átszervezések – értem ez alatt a megyei utánpótlás-bajnokságokat is?

Nem tervezünk nagy átszervezéseket. Nagyon bízom abban, hogy beáll a „négyosztályos” megyei felnőtt bajnokság, optimálisan tizennégy-tizennégy csapattal, amely létszám a hazai időjárási viszonyok tekintetében a legjobban szervezhető. Az utánpótlásnál pedig mindig a nevezések számának ismeretében alakul a rendszer. Az U19-es korosztálynál az lenne az ideális, ha minden évben lenne egy kiemelt és két területi csoport, mint korábban is volt, de ehhez az érdekelt egyesületek akarata is szükséges.

Milyen évre számít 2021-ben?

Nehézre. Mindamelllett, hogy meg kell küzdeni a megnövekedett tavaszi mérkőzésszámmal, válaszokat kell találni a folyamatosan csökkenő utánpótláslétszám versenyeztetésére. Persze ez nem új keletű és nem is kizárólag helyi probléma. Az MLSZ-központ helyt adott a megyék kéréseinek, ennek megfelelően lehetőségünk lesz alternatív bajnokságok kiírására is. A csökkentett pályamérettel vagy éppen kisebb létszámmal életre keltett sorozatoknak egyetlen céljuk van: minden olyan gyermek pályán tartása, aki focizni szeretne. A mérkőzések rendezésével kapcsolatban nem látjuk még, hogy a tavaszi szezonban nézőkkel vagy a nélkül lehet majd játszani, de reményeink szerint nyártól már ez sem lesz kérdés.

*forrás: BEOL
Fülöp Zoltán*

Könyv készül a százéves endrődi labdarúgásról!

Tavaly ősszel volt száz éve, hogy megalakult Endrőd első labdarúgó-csapata, az Endrődi Testedzők Köre (ETK). Az idők folyamán többször változott a csapat neve: 1921-től ETK, majd EITK, 1924-től EMTK, 1929-től ismét ETK, 1940-től pedig Levente SE néven szerepeltek a különböző bajnokságokban. 1945 és 1948 között MADISZ, Barátság, majd az 1950-es években EPOSZ, FSK, és a Spartacus az aktuális név. A Spartacus 1968-ban nagy sikert ért el, hiszen a megye II bajnoka lett. Az endrődi csapat 1969-ben egész évben versenyben volt a Gyomai TK-val az NB III.-ba kerülésért. E két csapat az egymás elleni küzdelmeit mindig nagyszámú szurkolók előtt játszották. Mérföldköt jelentett az 1981-es esztendő, amikor egyesült az Endrődi Spartacus és a Gyomaendrődi STK. Az új csapat neve: Gyomaendrőd STK lett. Egy évvel később a két település is egyesült. 1990-től ismét két csapat szerepelt Gyomaendrődön miután újjászervezték a Barátságot, így újfent helyi rangadók szurkolhattak a futballbarátok. Az egyesült település csapatai közül a Barátság jutott el a magasabb szintre, 1999-ben felkerült az NB II.-be.

A jeles évforduló alkalmából könyv készül, amelyben szó esik a többször nevet változtató endrődi csapatokról, Endrőd–Gyoma rangadókról és egy játékos-dinasztiáról is.

A megjelenő könyv Babos László által jegyzett és a Bethlen Alapítvány gondozásában készülő „Gyomaendrőd labdarúgás krónikája 1905–2020” címmel, amelyben sok fotó is bemutatásra kerül a régmúlt időkben.

A százéves endrődi focitörténet egyik érdekessége, hogy az 1924-es csapatban már szerepelt Farkasinszki Ambrus, akinek fia I. László az 1968-as bajnokcsapatban, unokája, II. László az NB II.-ben, dédunokája a legifjabb III. László most bontogatja szárnyait a Gyomaendrődi Gyermek Labdarúgó Egyesületben.

A kötet anyaga már összeállt, rövidesen nyomdába kerül.

Fülöp Zoltán

Irodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Pilinszky János

(1921. november 27. - 1981. május 27.)

Pilinszky János születésének centenáriuma és halálának negyvenedik évfordulója lehetőséget ad, hogy 2021-ben többször megemlékezzünk a költőről. Kortársak, irodalommal foglalkozók visszaemlékezéseivel felidézzük alakját, foglalkozunk költészetével. Elsőként a gyomai születésű Határ Győző (1914 – 2006) írását olvashatják.

Határ Győző Verselemzés (I)

Ebben a lekciónban, a mai napra rendelt „verselemzésben” – a rövidség kedvéért maradunk a szonettek mellett. A Gyülekezet engedelmével, most olyan apróságokkal hozakodnék elő, amely minden költői gyarlósága ellenére – szívemnek kedves és nem tudom megindultság nélkül fellapozni. A szonett címe:

Szellem

amit a hús el nem temet
szelíd egekbe szárnyal
szerették őt az istenek
hamarvaló halállal

amennyi csöpp markába fért
a port pergette hosszan
örvény anyánkkal visszatér
már minden szemben ott van

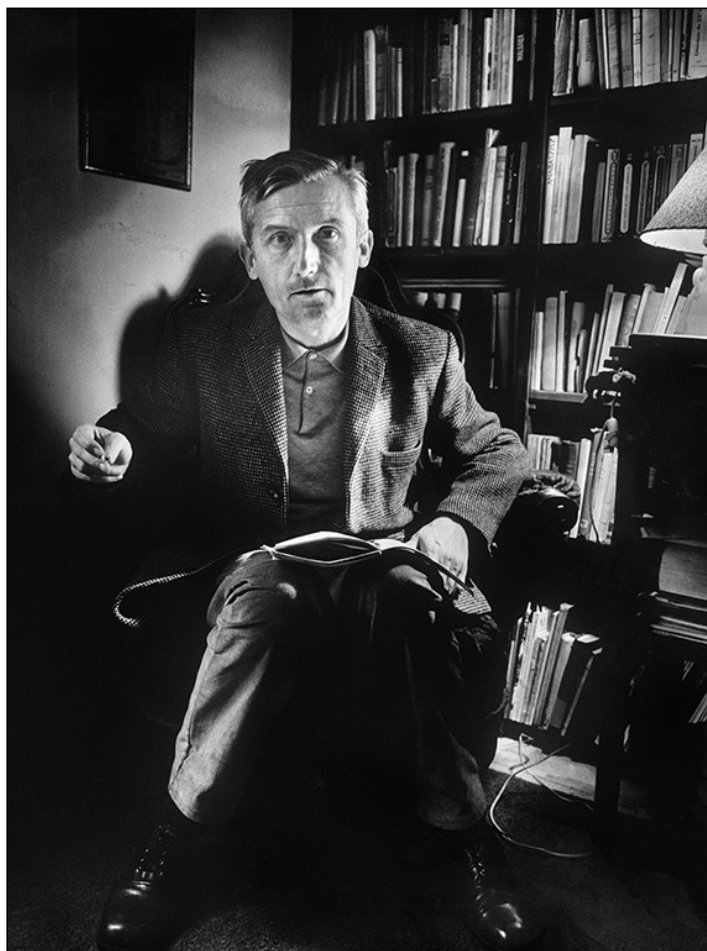
szent legendák fűrbitterek
göggel nem koronázták
nem úgy mint ki a mennybe megy

csak éppen arramáskált
s dárdáözönben bátran
felsétált kiskabátban

Verselemzés következik, hegyezzük a fülünket, figyeljünk feszülten s úgy, mint magára a versre.

Mert van, amit a romladékony hús nem visz magával a föld alá s ha a Szellemre a metafizika mindközönséges jóindulatával tekint le az isteni gondviselés, akkor megengedtetik neki a zökkenésmentes felszárnalás – szelíden, oly simán és szelíden, mintha a Siklón menne a budai Várba, azzal a különbséggel, hogy a Sikló csupán a Várba visz, ez a siklás pedig sokkal feljebb, sokkal tovább.

A régi görögök ugyan nem úgy tartották, hogy szenvedésre születtünk, ez a kereszténység életérzése és domatikája – de ők is tudták, mi szenvedést tud összehalmozni az ember gyermeke, a görögök is tudták, mit jelent a hányattatás, a hajótörés, a boldogtalan sodródás szigetről-szigetre; a sorozatos partravetetések ezernyi veszedelme, hogy mit jelent s ők is úgy tartották: akit a megváltó olümposzi istenek szeretnek, megkímélik attól az istenátkától, amit az életbetaszítatás jelent és megmentik tőle, mindvalósággal megváltják és mivel! Hamarvaló halállal.

Pilinszky - Balla Demeter fotója

A költő, aki élete virágjában hal meg, csonkán hagyja itt költészetét, a java tán sírba száll vele s még csak nem is úgy, mint pusztulásra ítélt kézirat-paksaméta: hanem amúgy, megvalósítatlanul – megíratlanul. Így hát költészete, addig-való költészete csak azt a port pergeti hosszan, amennyi csöpp markába fért. Igen ám, de keletkezésünk ösképe, az Örvény, visszaveti ifjonti arcását, versei visszadobbannak a szívekben, mint Chattertoné vagy Csokonaié, a neve hallatára megreszkető szívekben és a látás kortikális „szeme” előtt feltetszik képe: ilyen volt fiatalon, amikor meghalt.

Am mint Aloysius Bertrand, akit a kórházi ágyról továbbítottak a halottaskamrába és soha-de-soha nem tudta, sejteni sem sejtette, hogy az ágyában lelt versesfüzet révén valaha a modern költészet egyházfejedelmei között lesz a helye: ő is. A legendák róla még nem voltak sehol, hogy tudósítsanak költeményes csudatételeiről s még szószólóit, a fűrbittereket is készületlenül érte – nem mintha szüksége lett volna közbenjárókra Szent Péternél, a Kulcsosnál, hiszen ő maga sem tudta, amikor sétára indult kiskabátban, hogy az a séta nem az utca, a pesti utca vízszintese lesz, hanem menetelesen felfele indul vele az a nagy szerpentin, amelynek végén a Mennyek Kapuja áll:

– Ej!... Enyhe időnk van, a kiskabát is megteszi és most, ebben az enyhe időben igazán nem is baj, hogy nincs télikabátom; majd huhukolok, ha fázni találnék és meg-meglehelem a tenyerem –

Így hát a költő maga sem tudta, amikor arramáskált, hogy milyen magasra felhaladt azon a csalóka szerpentin s már a Mennyek Kapuja körül jár.

Az Isteni Jelenlét Angyala, ki mögül felsugárzik a Teremtetlen Fény, hogy jelezze az Istenközelt – mondom, az Isteni Jelenlét Angyala (aki igen nagy nagyangyal), gyémánthegyű szantál-dárdáját nyújtotta, hogy azt ragadja meg s közelebbhúzza, beinvitálja, fel az Üdvbe, hová ártatlansága hozta, hogy a csípős, engesztelhetetlen szélfúvást „enyhe időnek” vélte s kiskabátban elvetődött a Mennyég Magasáig (amúgy sem volt nagykabátja); s már elcsodálkozni sem

volt ideje, se megkérdezni, hogy hol van – ...hol vagyok! szent ég! a Szent Égben! csak nem!... – amikor bedörrent mögöttem a Mennyek Kapuja és ő istene látásában találta magát.

Eddig a verselemzés és eddig a vers, az országos hírű költőről, akit a sztálini sötétség pokolfenekéről a mennyei világosság legfetejére ragadott a rajta megesett, töviskoszorús Istenszív, hogy azzal váltsa meg, amivel kitüntette a szeretet: hamarvaló halállal.

A Cyűjtőfogházban, egy beszélőn, 1951 januárjában arról számoltak be sugdosódó-titkolódzó látogatóim, hogy Pilinszky János, Jancsi, újholdasék Jancsija meghalt tüdőgyulladásban. Tudtam, hogy már akkor nehezen élt, parányi szobája fűtetlen, ő maga koplal, mert a nyomdai korrektúrából, ami alig csurran-cseppen, ritkán tud éleést vásárolni, viselt ruhákban jár, télikabátja nincsen.

Halála körülményeiről még azt is tudni vélték hírhordóim, hogy egy ízben, fagyó hidegben végigyalogolt a városon, megfázolt és legyengült szervezete a hüléssel nem tudott megbirkózni: a tüdőgyulladás elvitte napok alatt.

A hír hallatára könny szökött a szemembe s oly éles fájdalmat éreztem, hogy felnyögtem, zárkatársaim nem tudták mire vélni.

Mire a ceruzacsonkot előkotortam a szalmazsákból, már ott volt a leírivaló, az utolsó szóig készen, és ha Domokos Mátyás véle készített interjújának hihetünk, az üzenet vétele és a lejegyzés módja nem volt más, csak ahogyan Pilinszky János a maga verseit megköszönte az Ismeretlen Üzenőnek: a koldus-tisztaság köszönetésével, az ártatlanság létállapotában.

Hogy „nagyot neveltünk rajta”?! Hazudnék, csúnyául hazudnék, ha azt mondanám, hogy nagyot nevettem rajta akár én, amikor a hír valótlannak bizonyult, akár János, amikor Hajszaálhíd c. kötetemben ezt az 1951-es börtönverset, a róla szóló szonettet felfedezte – a hetvenes évek elején. Levelét ma is őrzöm s hadd idézzem, mert a verselemzéshez hozzátartozik:

„Kedves Győző!

Megrendülten olvastam versedet. Jóslat lenne? Vagy egyidőre „kiírtad” volna belőlem a halált?

Nem tudom, miért, talán mert kortársam is vagy, az az érzésem, hogy semmi sem választ el bennünket. Az emigránsok közül ilyen élesen ezt senkinél sem éreztem. Úgy látszik, nem hagyta, hogy Téged is megosszon ez a kettéosztott világ.

Ez nemcsak elhatározás vagy rugalmasság kérdése. Úgy vélem: művészi érettséget és mélységet jelent. Egy olyan szintet, ahol a felszín megosztottsága már nem érvényes. De ez az egység semmiképp se tájékozottságot jelent, hanem egy minőségi élet és szemlélet természetes velejárója... Szeretném, ha barátodnak éreznél. Szeretettel – Jancsi”.

Még volna hozzáfűznivalóm, de ezek már csak amolyan lépcsőházi gondolatok.

Úgy vagyok veled, mint ahogyan felejthetetlen barátommal, Hamvas Bélával voltam.

Tán a szellem orbitusának átellenes féltekéjén éltünk és más öreghorgonyok kampózták el szellemi szárazdokkjainkat, amelyekben tengerjáró ótárbocosainkat építettük, de melegsívűségük, magatékozlásuk, megidéző prezenciájuk mindennek fölébe magasodik és mindennél többet ér.

Hogy mit gondolok Pilinszky János életművéről, annak periméteréről, százados hatásáról, értékrendi besorolásáról panteonunkban?

Nem tartozik ide – hiszen ez csak egy árva verselemzés, Szellem c. börtönsonettem verselemzése. De amit levelében Jancsi felajánlott, az igen, az ide tartozik. Az ő-ajánlotta barátság, a szeretet teli kosarát ugyanolyan teli zomborkaskával viszonzni még akkor is, ha ilyen nagy elkésve: már hogyan tenném.

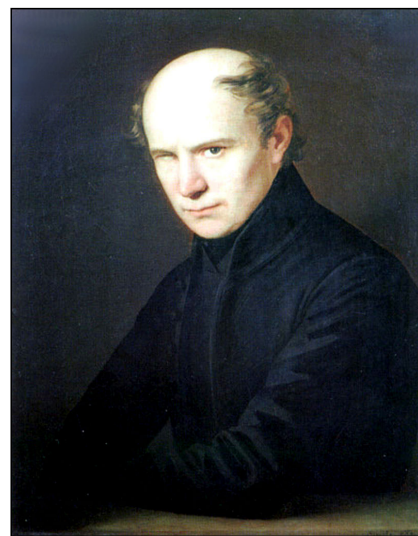
Mintha soha el sem is váltunk volna, megintcsak úgy találkoztunk.

(1989)

A magyar kultúra napja

A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepelejük meg január 22-én, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le egy nagyobb kéziratcsoomag részeként és jelölte meg dátummal Csekén a Himnusz kéziratát.

Az évfordulóval kapcsolatos megemlékezések alkalmat adnak arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk évezredek hagyományainknak, gyökereinknek, nemzeti tudatunk erősítésének, felmutassuk és továbbadjuk a múltunkat idéző tárgyi és szellemi értékeinket.

HIMNUSZ

A magyar nép zivataros századaiból.

Isten, áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá vig esztendőt,
Mebühödte már e nép
A multat s jövőndőt!

Őseinket felhozád
Kárpát szent bércére,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére.
S merre zúgnak hajjai
Tizának, Dunának,
Árpád hős magzatjai
Felvirágozának.

Értünk Kunság mezein
Ért kalászt lengettél,
Tokaj szőlővesszein
Nektárt csepegtettél.
Zászlónk gyakran plántálád
Vad török sáncára,
S nyögte Mátyás bús hadát
Bécsnek büszke vára.

Hajh, de bűneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsújtád villámídat
Dörgő fellegedben,
Most rabló mongol nyilat
Zúgattad felettünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk.

Hányszor zengett ajkain
Ozman vad népének
Vert hadunk csonthalmain
Győzedelmi ének!
Hányszor támadt tenfiad
Szép hazám kebledre,
S lettél magzatod miatt
Magzatod hamvvedre!

Bújt az üldözött s felé
Kard nyúl barlangjában,
Szerte nézett s nem lelé
Honját a hazában,
Bércre hág és völgybe száll,
Bú s kétség mellette,
Vérözön lábainál,
S lángtenger fölette.

Vár állott, most kőhalom,
Kedv s öröm röpkedtek,
Halálhörgés, siralom
Zajlik már helyettek.
S ah, szabadság nem virül
A holtak véréből,
Kínzó rabság könnye hull
Árvánk hó szeméből!

Szánd meg Isten a magyart
Kit vészek hányának,
Nyújts feléje védő kart
Tengerén kínjának.
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá vig esztendőt,
Mebühödte már e nép
A multat s jövőndőt!

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei - gimnáziumi egység

Fókuszban a digitális oktatás

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskolát és Gimnáziumot is új kihívások elé állította a digitális oktatás. A diákoknak már tavasszal szembe kellett nézniük az online tér és az otthoni tanulás nehézségeivel, a pedagógusoknak pedig korábban ismeretlen helyzetben kellett helyt állniuk. A tapasztalatokról és az intézmény előtt álló feladatokról Tóth Ferenc igazgatót kérdeztük.

- Hogyan éli meg az iskola a digitális oktatást? Mik az alapelvek ezzel kapcsolatban?

- A legfontosabb dolog az egészség megőrzésén túl a tanévre szóló célok minél eredményesebb teljesítése. November közepe óta számos iskolai rendezvényünket nem, vagy nem az előre tervezett módon tudtuk megoldani. Szintén kedvezőtlen, hogy a hagyományos értelemben vett iskolai hétköznapi és iskolai élet ugyanekkoról nincsenek: diák, tanár és szülő egyaránt érzi ennek hiányát, melyet egyszerűen nem lehet pótolni. 2020 tavaszához hasonlóan most sem engedték el tanulóink kezét. A kollégáim jellemzően személyes jelenléttel járó online órákat tartanak. Ezekben a tanuló felteheti kérdéseit, szóbeli, vagy képpel/videóval illusztrált szemléltetést kaphat tanárától, egyszerűen aktívan bekapcsolódhat az órába. Nyilvánvaló, hogy egy idegen nyelvi, matematika óra esetében vagy egy emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítő foglalkozásnál ez a célravezető módszer. Az egyszerű üzenetváltásos órákra, ahol írásban megküldött feladatokra a tanuló kész munkát ad be a határidőre kisebb hangsúlyt helyezünk. Ennek a tanítási módszernek köszönhetően ott vagyunk a középiskolák élmezőnyében.

- Milyen feladatok hárulnak a szaktanárookra / osztályfőnökökre?

- Az előbb említett online foglalkozások tömege nagyon megterhelő tanárnak, diáknak egyaránt. Mialatt a pedagógus azzal szembesül, hogy a hatékony és szemléletes tanítás megszervezése tantermen kívül eléggé komplikált, a tanuló sem a megszokott módon tud érintkezni a tanáraival. Például nincs szemkontaktus, nem a megfelelő minőségben hallja a tanár által kiejtett idegen szavakat, ritkábban kap azonnali visszajelzést. Az oktatáson kívül nevelünk is, ez pedig a személyes kontaktus hiányában ugyancsak nehéz. Az osztályfőnöki órákra marad mindazon megbeszélési lehetőség, ami gondot okoz. Legfőbb nehézség, hogy nem áll rendelkezésre elég információ a tanulók hangulatáról, egyéni nehézségeikről, illetve az előforduló informatikai hátráltató tényezőkről. Az órai távollét okát az osztályfőnököknek kell felderíteniük. Erre sokszor nem elég heti 45 perc. Összességében azonban azt tapasztaljuk, gimnazistáink többsége pontosan tudja, hogy az iskola értük van.

- Melyik platformot használják? Mi a tapasztalat róla?

- 2021 decemberére főként a Google Classroom-ot. Erről már az általános iskolai tanulóink oktatása során számtalan kedvező tapasztalatot szereztünk: egyszerűen kezelhető, sokoldalú, megbízható. A tavaszi tapasztalatokra alapozva szeptemberben már gyorsabban és határozottabban tudtunk nekifogni a feladatainknak. Ezúttal megvolt az az előnyünk, hogy tanulóink is átéltek már hasonlót, továbbá a miniszterelnöki bejelentés után

volt másfél napunk tantermi keretek között, míg márciusban egy sem.

- A szülőket mennyire terheli meg a digitális? Vannak visszajelzések?

- Igen. Több problémát okoz az online oktatás. Vannak családok ahol nincs, vagy nem megfelelő állapotú a számítógép, illetve lassú az internet. Van, ahol több testvér osztozik egyetlen gépen. Máshol a tanuló nem tud a saját szobába visszahúzódnival, így nehezen teremtheti meg a csendes, nyugodt környezetet. Több szülő jelezte továbbá, hogy túlzottan tartja gyermeke leterheltségét. A négy fal közé bezártság, a tartós egy helyben ülés, illetve a társas kapcsolatok szakadása is próbára teszi diákjaink és családjuk testi-lelki állapotát. Amit tudtunk, megtettünk. A rászoruló családoknak igyekeztünk segíteni. Az iskola kölcsönadta a tartalék erőforrásait: több, eddig polcon pihenő laptopot használhatnak azok, akik másként nem tudnák a szükséges eszközöket beszerezni.

- Tudnak a diákok előre tervezni órarendileg?

- A szeptemberi órarenden több kisebb módosítást hajtott végre az iskolavezetés: a cél a helyzethez alkalmazkodó, minél célszerűbb munkamenet kialakítása. A tanárok már az első digitális órán a gyerekek tudtára adták, milyen aktivitást várnak a tanulóktól, valamint arról is, hogyan szervezik meg a tanítást óráról órára. A legnehezebben megoldható feladat továbbra is a számonkérés. Erre használható a Classroom által kínált számos lehetőség, de a kollégák esetleg élhetnek a kiscsoportos foglalkozás lehetőségével, illetve egyéni ötleteket is bevetnek. Az osztályzatok természetesen nem maradhatnak el. Az első féléves teljesítményükről a diákok a napokban kapják meg a visszajelzést a félévi tájékoztatás formájában.

- Hogyan lehet a hiányzást kezelni?

- Alapelvünk szerint a tanulót két dologra kötelezzük: legyen aktív résztvevő az órán, illetve bárminemű gond esetén kommunikáljon a tanárával. Bár előfordul, hogy a tanuló vagy a szülő együttműködése hagy némi kívánni valót, diákjaink összességében szabálykövetők. A pedagógiai hozzáadott érték rögtön mérhető egy ilyen „szükséghelyzetben”. A kilencedikesekkel alig fél éve dolgozunk együtt, de úgy érzem, a gyerekekben már kialakult egy pozitív viszonyulás az iskola felé. Ez az eredményes együttműködés legfontosabb feltétele.

- El tudják-e azt érni, hogy a diákok ne üljenek 10-12 órát gép előtt?

- Ösztönözöm kollégáimat, hogy a tanterv idénre szabott feladatainak eredményes teljesítése mellett próbáljanak a gyerekek munkaterhének mérséklésére is figyelni. Bízom benne, hogy a tanulók szabadidejükben megmozgatják tagjaikat, akár úgy is, hogy otthonukban segítenek szüleiknek.

- Ön szerint hogyan lehet ezt a nehéz időszakot a legeredményesebben átvészelni?

- Fontos, hogy a diákok ne tévesszék szem elől a célt: egyéni karrierjüket tizenéves korban tanulással lehet leginkább megalapozni. A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium ebben eredményesen tudja segíteni őket. Aki törekszik és partnere tanárának, csodákat művelhet. Iskolánk eddigi majd 60 éves történetéből erre igen sok példa van. Legyenek ők a következők.

Egészségről-betegségről

Néhány sor a narancsfogyasztás szervezetre gyakorolt előnyös hatásairól, a kedves Olvasók részére:

Narancs (Citrus sinensis)

A narancs vagy közelebbről az édes narancs a citrusfélék családjába tartozik; Dél-Kínából származó, már 3000 éve ismert gyümölcs. Nagy Sándor hódító hadjáratai során az ókori görögök is találkozhattak a gyümölcs korai, fanyar változatával. A narancs termesztés európai elterjedése a XV. században kezdődött, ekkor Kínából érkezett egy jobb minőségű, nemesített fajta, mely „kínai alma” néven vált ismertté. Európában azonban ebben az időben igazi ritkaságnak számított a narancs, előkelő származású emberek adták egymásnak ritka ajándékként. A gyümölcs első, édes változata Indiából érkezett Európába a XVII. században és szélesebb körben igen kedvelté vált. Az első, narancsot tartalmazó étel recept a középkorból származik, ekkor még öntet formájában történt a gyümölcs fogyasztása.

A citrusfélékhez hasonlóan a narancs a Földközi-tenger partvidékén olyan jól meghonosodott, hogy a narancs második hazájának a dél-európai országok tekinthetők.

A narancs jótékony hatása már az ókori orvosok számára is ismert volt, Galénosz orvosi jellegű leírásaiban a narancshéj kis mennyiségben történő fogyasztásának emésztést serkentő hatást tulajdonított. A népi gyógyászatban a keserűolaj tartalmú narancshéjat étvágyjavító- és emésztést elősegítő tulajdonságáról ismerték, de a gyümölcsöt gyomorhurut-, hörgőgyulladás-, asztma gyógyítására, és méregtelenítésre is ajánlották.

A narancs 85% vizet, 10% szénhidrátot, kevés fehérjét, nyomokban növényi olajat- és nagy mennyiségű rostot tartalmaz, főképp pektin formájában.

A gyümölcsnek magas az A-, C- és E-vitamin tartalma; B-vitaminok közül főképp folsavat és thiamint tartalmaz. 1 narancs C-vitamin tartalma fedezi egy felnőtt napi átlagos C-vitamin igényét.

A narancs magas antioxidáns tartalmú, a flavonok, a karotinkok, a limonén, az antociánok gyulladáscsökkentő, szív-érrendszert védő, daganatellenes hatásúak és védenek az Alzheimer kór kialakulásától. A rendszeres narancs fogyasztás csökkentheti a mell-, a tüdő, a gyomor- és a vastagbélrák kialakulásának esélyét.

A narancs C-vitamin tartalma a nagy mennyiségben lévő bioflavonoidok mellett sokkal jobban hasznosul, mint a tablettá formájában bevitt vitaminnak.

A gyümölcs rendszeres fogyasztásakor előnyös idegrendszeri-, szív-érrendszeri és kapillárisfal erősítő tulajdonságai érvényesülnek, magas rutén tartalma miatt.

A narancs véralvadást gátló és trombózist megelőző tulajdonságú, magas nobelitin tartalma miatt.

Ásványi anyagai közül nagyobb mennyiségben kalciumot, káliumot, foszfort, magnéziumot és a szelént tartalmaz.

100 gramm gyümölcs 1,5-2,5 gramm növényi rostot és 167 KJ energiát tartalmaz.

Gyulladáscsökkentő hatása miatt bevitele kedvező lehet ízületi gyulladás és fogínyorvadás kialakulásakor. A narancs magas rost, főképp pektin tartalma miatt, bélmozgásokat serkentő, székrekedést csökkentő tulajdonságú, csökkentheti az irritabilis bél szindróma tüneteit. Magas antioxidáns tartalma miatt a re-

tina és a sárgafolt sejtjeit védheti az oxidatív károsodástól, így a gyümölcs látásjavító hatása lehet rendszeres fogyasztás idején. A narancs jellegzetes ízét a magas citromsav és az aromás olaj komponens adja. A narancs illóolaj tartalma miatt idegrendszert nyugtató, kedélyjavító tulajdonságú. Említésre méltó, hogy a bergamott narancs illóolaja adja az Earl Grey teák jellegzetes aromáját.

A narancs rendszeres fogyasztás esetén emeli a vér hemoglobin-szintjét; a magas bioflavonoid-és antioxidáns tartalom miatt elősegíti a vas felszívódását, de a gyümölcs jelentős mennyiségben tartalmaz a vércépzéshez is szükséges folsavat is.

A narancs rendszeres fogyasztása javasolt cukorbetegnek számára, mert magas pektin tartalma miatt kiegyenlíti a vércukorszint-ingadozásokat, a koleszterinszint csökkentése mellett.

A gyümölcs rendszeres bevitele mellett lelassul az érmezesedés folyamata, csökken a vérnyomás diasztolés értéke, így csökken a szélütés és a krónikus veseelégtelenség kialakulásának valószínűsége.

A narancs kedvező hatást gyakorol a csont- és porcképzés folyamatára, fogyasztása hatékony lehet a gyomornyálkahártya gyulladását okozó *Helicobacter pylori* fertőzéssel szemben. A gyümölcs fogyasztás vesekő képződést gátló hatású lehet.

Napjainkban körülbelül 400 narancsfajta ismert. A Navel narancs könnyen hámozható; a Moro félvérnarancsot elsősorban Olaszországban termesztik, savanykás-édes, sötétvörös gyümölcsű, kevés magvú, durván érdes héjú termés. A Shamouti a földközi-tengeri országokból származik, ovális, nagy méretű, vastag héjú, de felettébb ízletes gyümölcs.

A Salustianas lány és nagyon édes ízű fajta. A Sanguinelli igazi vérnarancs, Spanyolországban és Szicíliában termesztik; sötétvörös gyümölcsű, savanykás-édes íze van.

Az egyenletesen meleg hőmérsékletű területekről, Brazíliából vagy Floridából származó narancsok halvány sárgák vagy akár enyhén zöldek is lehetnek. A nagy hőmérséklet ingadozással jellemezhető Spanyolországból származó gyümölcsök pirosas-narancssárgára érnek.

A narancs vagy narancslé fogyasztása után legalább fél órát várni kell a fogmosással, nehogy a gyümölcssav hatására felpuhult fogzománc erodálódjon.

Forrás:

<https://www.gyogynoveny-volgy.com/beltisztito-gyogynovenyek/narancs>

dr. Macsári Judit

Békés Megyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatal közleményei

További hírek és információk: www.bekesijarasok.hu

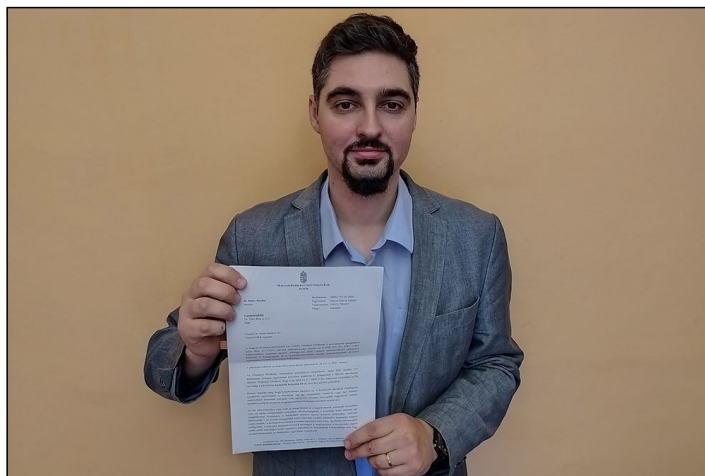
Telefon: 66/581-320

Gyomaendrődi siker a Közügy-irat pályázaton

Harmadik helyezést ért el dr. Smiri Sándor, a Gyomaendrődi Járási Hivatal vezető-helyettese a Magyar Kormánytisztviselői Kar (MKK) Közügy-irat mininovella-író pályázatán.

A tavalyi második helyezést követően – dr. Smiri Sándor – idén is megmérette magát az MKK kormánytisztviselőknek kiírt pályázatán. A B.A.K.A. – 2020 című pályaművében az integritást és a jogkövetést vette górcső alá egy fanyar humorú történetben, melynek címszereplője egy különleges képességekkel megáldott kutya. A díjazott alkotások az MKK honlapján és közösségi médiafelületén is megjelennek.

A Gyomaendrődi Járási Hivatal vezető-helyettese elmondta: idestova húsz esztendeje, gimnazista kora óta ír kisebb elbeszéléseket, novellákat.

Új eszközökkel gyarapodott a Vidra Mentőcsoport

A közelmúltban újabb nagy értékű eszközökkel gyarapodott a Vidra Önkéntes Járási Mentőcsoport eszközparkja.

Az „Önkéntes mentőszervezetek fejlesztése és felkészítése” elnevezésű KEHOP-pályázaton a mentőcsoport az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságtól egy négykerékű motorkerékpárt (quadot) és egy ahhoz tartozó utánfutót nyert.

Dr. Erdélyi Ferenc dévaványai gyógyszerész pedig 100 ezer forint értékű egészségügyi eszközt (kötszereket, sebfertőtlenítőt, egyéb sürgősségi betegellátáshoz kapcsolódó kellékeket) tartalmazó adománnyal támogatta a mentőcsoportot.

ÓRIÁSI választék a Turul cipő mintaboltban, ahol megújult őszi-téli lábbeli készlettel várjuk kedves vásárlóinkat.

TURUL CIPŐ KR.

KÍNÁLATUNKBAN:

- Jó minőségű lengyel, olasz bőr felsőrészes lábbelik.
- Női körömcipők, utcai strapa cipők, bokacipők, csizmák.
- Férfi alkalmi, utcai, sportos divat cipők, bakancsok, "óriás" méreteken is. (50-es méretig)
- Bundás és vízálló gyerek-cipők.
- A Turul cipő által gyártott kényelmi-komfort papucsok, klumpák, cipők.

NYITVATARTÁS hétköznap: 9-17-ig, szombaton: 9-12-ig

Várjuk kedves régi és új vásárlóinkat a megújult Szabadság téren, a sportcsarnok mellett.

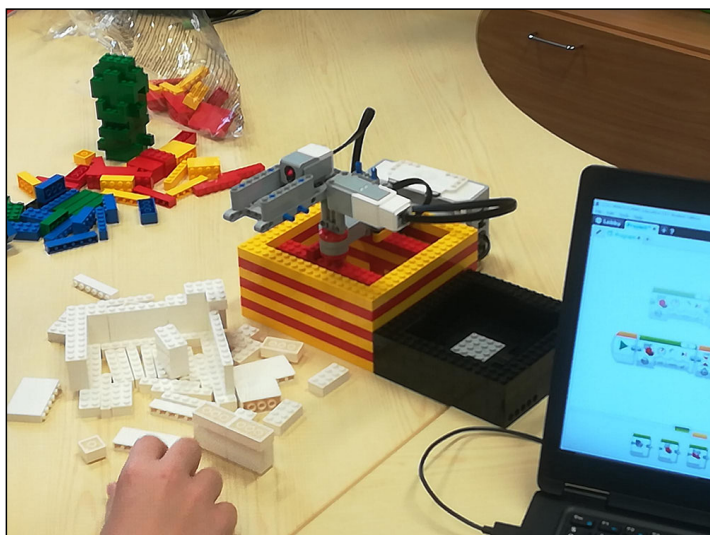

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Új kötetek a tanulás-tanítás támogatásához

A Gyulai Tankerületi Központ 2020 decemberében közel 500.000 Ft-ot biztosított a Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola könyvtári állományának fejlesztésére. A keretösszezből beszerzett könyvek támogatják az új Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célok, feladatok megvalósítását, segítik a pedagógusok szakmai munkáját és hozzájárulnak a tanulói kompetenciák fejlesztéséhez. Örülünk, hogy az idejét múlt szakkönyvek helyett, modern, az idegennyelv-oktatást támogató szótárakkal, helyesírási szabályzatokkal, pedagógiai témájú tanári kézikönyvekkel, kötelező olvasmányokkal bővült könyvtári állományunk.

Robotika verseny

Iskolánk 2019-ben LEGO Education Mindstorms EV3 eszköcsomagot nyert a „Programozz robotot! Programozd a jövőd!” pályázat keretében. A 2019/2020-as tanévben indultak el az eszközök használatához kapcsolódó első foglalkozások, valamint helyt adtunk egy az informatika világával foglalkozó pályaorientációs workshopnak is.

Ebben a tanévben a szakkörre járó 7.a osztályos tanulók részt vettek az első magyarországi online robotika bajnokságon az Edu Robotics Cup-on. A csapatnak önállóan kellett kidolgoznia egy saját ötleten alapuló projektet. Ennek része volt egy speciális robot építése és programozása, valamint a megfelelő írásbeli bemutató és videó dokumentáció elkészítése.

A diákok nagyon szép eredményt értek el, ugyanis mindössze 2 hónap robotikai tapasztalattal a középmezőnyben végeztek az országos versenyen.

Szeretnénk a jövőben minél több tanulót bevezetni a robotika világába, ugyanis hiszünk benne, hogy a robotprogramozási feladatok és versenyek közelebb hozzák a fiatalokat a természettudományokhoz, felkeltik az érdeklődésüket az innovatív technológiák iránt, illetve ösztönzik az informatikai, műszaki irányú pályaválasztást.

Felkészítő tanár: Péter Ferenc.

A „málenkij robot” áldozataira emlékeztek

A II. világháborút követően tömegesen hurcolták kényszermunkára a legyőzött országok lakosait a Szovjetunióba. A szovjet hatalom a német Harmadik Birodalom bűneit az ártatlan civileken kívánta megtorolni. A mai Magyarország területéről 1944. december 22. és 1945. február 2. között több, mint 60 ezer német nemzetiségű vagy német nevű nőt és férfit hurcoltak el jóvátételi munkára. E tragikus történelmi esemény - a „málenkij robot” - gyomaendrődi áldozataira emlékeztek 2021. január 3-án a Gyomai Evangélikus Templomnál elhelyezett szál virággal és méccsel.

A magyar kultúra napja

A Humán Munkaközösség játékra hívta a diákokat a Magyar kultúra napja alkalmából. A hét minden napján készültek a jeles naphoz kapcsolódó feladvánnyal, fejtörővel. Az eredményes megoldásokat „kultúrsetonnal” jutalmazták, amelyeket a magyartanároknál beválthatnak a gyerekek egy ötösrre, vagy piros pontokra.

Szánkóra fel!

Pár napos volt csak az igazi tél, de a gyerekek kihasználták minden percét!

BÉKÉS MEGYEI FEJEK 1929.

valloisi Dr. Schönborn László

orvos

1896-ban született Perjámoson. Középiskoláit Kalocsán és Temesváron, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Orvosi gyakorlatát Budapesten kezdte meg és 1926 óta folytatja Endrődön. 1915-ben hadbavonult és az olasz harctéren súlyos gázmérgezést szenvedett. Kitüntetései: Kisezüst vitézségi érem, Károly csapatkereszt. Tagja a község képviselőtestületének s valamennyi kulturális és társadalmi egyesületének.

Orbók József

r. k. elemi iskolai igazgató

1885-ben született Szinfaluban. Középiskoláit és a tanítóképzőt Szatmáron végezte, azonkívül elvégezte Brassóban a gazdasági tanfolyamot, Szegeden az ipariskolai tanfolyamot és Aradon a továbbképző tanfolyamot. 1905-ig Dunaadonyban tanítószkodott, azután Endrődön külterületi, majd 1912-ben belterületi tanító lett, 1924-ben pedig igazgatóvá nevezték ki. Tagja Endrőd község képviselőtestületének, valamint a katolikus egyházközség képviselőtestületének, az endrődi r. k. tanítóegyesület elnöke, mezőgazdasági értékesítő bizottság felügyelőbizottságának tagja, az iskolán kívüli népoktatás vezetője, a Petőfi Társaság tiszteletbeli tagja, a Keresztény könyv- és papír-árú szövetkezet igazgatósági elnöke.

Szabó József

az Endrődi Népbank ügyvezető igazgatója

1890-ben született Nagyrádon. Ott végezte iskolai tanulmányait és ott kezdte meg pályafutását is mint a városi vasút gyakornoka. Később a Tiszavidéki Hengermalom r. t. főkönyvelője lett Gyomán, majd 1921-ben az Endrődi Népbank cégvezetője, 1924 óta pedig az intézet ügyvezető igazgatója. A világháborút az orosz, olasz és szerb fronton küzdötte végig. Kitüntetései: Ezüst és bronz Signum Laudis, nagyezüst, kisezüst és bronz vitézségi érem, Károly-csapatkereszt. A forradalom kitörésekor részt vett a Friedrich-féle lánchidi felvonulásban, melynek Friedrich mellett egyik parancsnoka volt, az önkéntes tűzoltótestület parancsnoka és a levante egyesület választmányi tagja.

Ezekkel a képekkel sorozatunk véget ért.

ASZTAG

- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

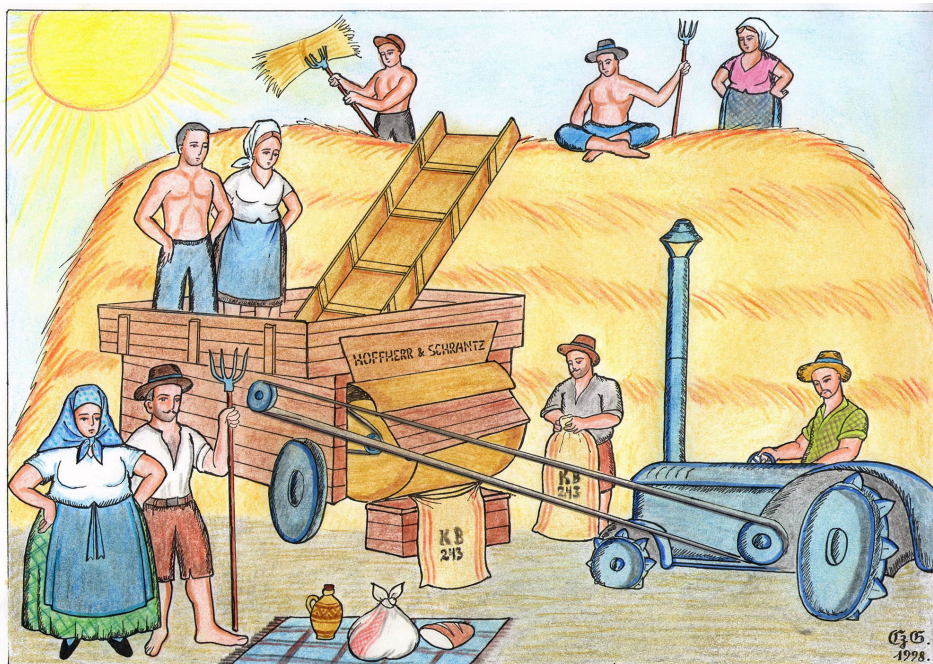
Paraszt

Egy foglalkozásról kívánok írni, mert ez a szép, szláv eredetű szavunk valójában a mindenhez értő mezőgazdaságban tevékenykedő embert jelenti elsősorban. A történelem folyamán azonban különféle, legtöbbször sértő jelzővel illették. Már a két világháború között a bárdolatlan, faragatlan emberre mondták, hogy paraszt, aztán később buta paraszt, zsíros paraszt és még lehetne sorolni. A gazdálkodó embert korábban hivatalosan földműves megnevezéssel említették, manapság pedig a gazda megnevezés az elfogadott. Nekem a megfogalmazást leghitelesebben Szabó Pál népi író adta, aki önéletrajzi témájú Nyugtalan élet című Gyermekkor kötetében az alábbiakban jellemezte a parasztot.

„Sokat tudhatott tehát ez az orvos, sokat tudott a jegyző, akit abban az időben Kiss Gyulának hívtak, sokat tudott a pap, a tanító, a gyógyszerész és el tudott igazodni a rengeteg méreg között, de ezek összevéve se tudtak annyit, mint egy értelmes parasztember.

Tessék ide hallgatni!

Édesapám ismerte a csillagos eget, rendre el tudta mondani, hogy ez a kaszácsillag, ez a göncölszekér, ez a fiastyúk, ez a kiskasszás, ez a medve, s így végtől végig elzarándokolt a magasságos égen. Tudta az időjárást, naplementékből, napfeljöttékből hajszálpontosan tudott következtetni, kitűnően tudott írni,

Asztag - Czank Gábor plébános úr rajza. Ezentúl e kép kicsinyített változata lesz rovatunk logója

olvasni, számolni, tudott a méhekkal bánni, (nem is olyan rosszul), tudott úgy kaszálni, mintha a gyepet vagy tarlót megberetválták volna, tudta a szőlőművelést, ismerte a szőlőfajtákat, hogy ez kékoportó, ez meg kövidinka, ez saszla. ez nagyburgundi, hányféle szőlőt ismert! Értette a zöldoltást, értette a fásoltást, de ismerte és tudott bánni a gyümölcsfákkal, hogy ez kanadai renett, ez sóvári, ez kalvill, ez batul, ez Török Bálint, ez ... Vadoncot kell előbb nevelni magról, az első év után iskolába ültetni, hogy szép törzse legyen, szép kis koronát nevelni, aztán két év múlva kora tavaszon ékalakba oltani, azt kezelni, gondozni, két évre rá kiültetni. Tudta a halak természetrajzát, ismerte a fajtákat, hogy ez kárász, ez keszeg, ez harcsa, ez cigányhal, ez tintahal, ez potyka, ez kecsege, tudott hálót kötni meg varsát kötni, különféle haltartókat csinálni, ismerte az áradások keletkezését, a széljárások mikor, milyen időt hoznak, olyan kéréket kötött

az aratáson, mint egy emelintet, értett a fúrás-faragáshoz, egyszer egy pincét épített a kamora alá, pedig soha nem tanult kőművességet, tudott régi szép meséket mondani, tavasztájban tudta hol fészkelnek a vadrucák, s egyszer kézzel fogott egy vadrucát az Ingeresben, mennyi mindent meg tudott csinálni Édesapám! Bármilyen nyers gazzal, fával tudott tüzelni, fűteni, tudott tököt sütni a határban ... Nagyon értett a tengeri természetéhez, kapálásához, nem lehet elsorolni, mi mindent tudott. S ez a tudás annyiféle ágazatú, hogy alig bírja összefogni az értelem. Ahányféle állat, annyiféle ismeretet kíván, ahányféle növény, annyiféle ismeretet kíván, s ahányféle ismeret, annyiféleképpen kell bánni vele az embernek.

De nemcsak az én apám tudta, ismerte ezeket így, s ennyire, hanem nagyon sok kisparaszt a faluban.”

Gyomaendrőd, 2021. 01. 28.

Várfi András agrármérnök

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Háiba szállnak árnnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)

KÖVÁRI JÓZSEF hunyai lakos, január 17-én 78 évesen megtért Égi Urához.

NAGY DÁNIEL gyomaendrői lakos, életének 11. esztendejében az Isten anyjai a mennybe vitték.

özv. TÍMÁR NÁNDORNÉ HANYECZ MÁRIA hunyai lakos, január 4-én, 84 éves korában az Örök Hazába költözött.

özv. UHRIN LAJOSNÉ HORNOK CÍLIA békéscsabai, korábban hunyai lakos, 97 éves korában megpihent az Úrban. Temetése Hunyán volt, 2021. január 13-án.

Sírhelymegváltási lehetőség Endrőd katolikus temetőiben!

A Szarvasvégi temető régi gyermek-parcellájának szabad részein és a Központi temető köztemető melletti parcellájában is új sírhely-sorokat létesítettünk. A Szarvasvégi temető előnye, hogy belvizes időszakban is lehet koporsós temetést végezni magas fekvése miatt, a Központinak pedig az, hogy a sírhelyek a temető elején találhatóak. A sírhelyváltásról érdeklődni az Endrői Plébánián lehet munkanapokon délelőtt 9-től 12 óráig, vagy telefonon a 66/283-940-es számon, illetve az endrodi.plebania@gmail.com e-mail címen.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Nagyon ügyeljünk arra, hogy soha ne tegyünk semmit, amíg el nem mondtuk a reggeli imádságainkat. Az Ördög egyszer nyilvánkozta, hogy ha meg tudja szerezni a napunk első pillanatát, akkor a többi miatt már nem aggódik.

Vianney Szent János

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok,

- radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSATORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909
Híttelhetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

AGRO ÁRUHÁZ

Tisztelt vásárlóim!

Téli ajánlataim:

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- vetőmagok, virághagymák, vegyszerek, gyomirtók, fűmagok, műtrágyák, virágtápok
- drótkerítés, konyhafelszerelések
- festékaruk, hűgítők, glettanyag, csemeragasztók
- virágcserépek, virágföldek
- üstházak, zománczott üstök, gázégők
- üvegemizsonok, borosüvegek
- bor- és cefreélesztők, pektinbontók
- műanyagbordók, műanyagkannák
- fejszék, balták, kéziszerszámok
- munkavédelmi cipők, csizmák, kesztyűk
- csavarok, szegek, zárok, lakatok stb.
- fóliák, zsákok, takaróponyvák

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ